

STATUT

**NIEZALEŻNEGO SAMORZĄDNEGO ZWIĄZKU ZAWODOWEGO
FUNKCJONARIUSZY STRAŻY GRANICZNEJ**

uchwalony w dniu 26.02.2021 roku

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE	4
ROZDZIAŁ II CELE I ZADANIA ZWIĄZKU ORAZ ŚRODKI ICH REALIZACJI.....	4
ROZDZIAŁ III CZŁONKOSTWO W ZWIĄZKU	7
Postanowienia ogólne	7
Członkostwo w przypadku zmiany lub likwidacji miejsca pełnienia służby.....	10
Prawa i obowiązki Członków	11
ROZDZIAŁ IV STRUKTURA ORGANIZACYJNA ZWIĄZKU.....	13
Postanowienia ogólne	13
Organizacja Krajowa	13
Organizacja Oddziałowa	13
Organizacja Terenowa	14
ROZDZIAŁ V ORGANY ZWIĄZKU ORAZ SPOSÓB REPREZENTOWANIA ZWIĄZKU.....	15
Postanowienia ogólne	15
Organy Organizacji Krajowej	18
Krajowy Zjazd Delegatów	18
Zarząd Główny.....	19
Główna Komisja Rewizyjna.....	23
Organy Organizacji Oddziałowej	24
Oddziałowa Konferencja Delegatów	24
Zarząd Oddziałowy	26
Oddziałowa Komisja Rewizyjna	28
Organy Organizacji Terenowej	29
Walne Zebranie	29
Zarząd Terenowy	30
Terenowa Komisja Rewizyjna	32
ROZDZIAŁ VI ZASADY PRZEPROWADZANIA ZEBRAŃ I POSIEDZEŃ ORAZ PODEJMOWANIA DECYZJI ...	33
Podejmowanie decyzji.....	33
Postanowienia ogólne dotyczące zasad przeprowadzania posiedzeń lub zebrań	33
Zasady przeprowadzania posiedzeń.....	39

Zasady przeprowadzania zebrań	41
ROZDZIAŁ VII ZASADY KANDYDOWANIA WYBÓR, ODWOŁANIE ORGANÓW ZWIĄZKU.....	42
ROZDZIAŁ VIII FORMY PROTESTU	46
ROZDZIAŁ IX ZWIĄZKOWA OCHRONA PRAWNA	47
ROZDZIAŁ X ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKU	48
ROZDZIAŁ XI ZASADY UCHWALANIA I ZMIANY STATUTU	49
ROZDZIAŁ XII SPOSÓB ROZWIĄZANIA ZWIĄZKU I LIKWIDACJI JEGO MAJĄTKU	50
ROZDZIAŁ XIII PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE	51

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Związek zawodowy działa pod nazwą „Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy Straży Granicznej”, który w niniejszym Statucie zwany jest „Związkiem”.

§ 2

Siedzibą Związku jest miasto stołeczne Warszawa.

§ 3

Terenem działania Związku jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej. Dla realizacji celów statutowych Związek może prowadzić działalność poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej z poszanowaniem przepisów tamtejszego prawa.

§ 4

1. Związek jest ogólnokrajową, dobrowolną, samorządną organizacją zawodową zrzeszającą funkcjonariuszy Straży Granicznej lub emerytów lub rencistów Straży Granicznej lub Wojsk Ochrony Pogranicza.
2. Związek powołany jest w szczególności do reprezentowania i obrony praw i interesów zawodowych i socjalnych, podmiotów wymienionych w § 4 ust. 1 Statutu.

§ 5

1. Związek Zawodowy może używać nazwy skróconej NSZZ FSG.
2. Nazwa i znak graficzny Związku stanowią jego wyłączną własność i podlegają ochronie prawnej.
3. Związek wydaje swoim członkom legitymacje, których wzór określa Zarząd Główny Związku.
4. Związek używa sztandarów, znaków i barw, których wzór określa Zarząd Główny Związku.
5. Organizacje Oddziałowe mogą posiadać własne sztandary, a ich tryb nadania i wzór określa Zarząd Oddziałowy.

ROZDZIAŁ II CELE I ZADANIA ZWIĄZKU ORAZ ŚRODKI ICH REALIZACJI

§ 6

Celem Związku jest obrona praw, godności i interesów funkcjonariuszy oraz emerytów i rencistów Straży Granicznej albo Wojsk Ochrony Pogranicza, w szczególności poprzez:

1. podejmowanie wszelkich działań kształtujących prawa funkcjonariuszy Straży Granicznej w zakresie pełnionej służby, uposażenia, warunków socjalnych oraz bezpieczeństwa i higieny służby;

2. ochronę prawną interesów funkcjonariuszy Straży Granicznej;
3. inicjowanie i podejmowanie działań zmierzających do:
 - 1) kształtowania korzystnych warunków służby i uposażenia oraz innych świadczeń na rzecz funkcjonariuszy Straży Granicznej;
 - 2) stworzenia warunków do podnoszenia kwalifikacji i adaptacji społeczno-zawodowej funkcjonariuszy Straży Granicznej;
 - 3) podnoszenia zaufania społecznego do Straży Granicznej i jej funkcjonariuszy;
4. udzielanie członkom Związku pomocy w ramach działalności statutowej;
5. udzielanie członkom Związku pomocy finansowej w uzasadnionych przypadkach;
6. integrowanie środowiska funkcjonariuszy oraz kultywowanie tradycji formacji granicznych i związkowych;
7. propagowanie różnych form wypoczynku oraz inicjowanie uprawiania kultury fizycznej i sportu dla członków Związku oraz ich rodzin;
8. organizowanie szkoleń dla członków Związku;
9. prowadzenie innych działań mających istotny wpływ na ochronę zawodowych i socjalnych interesów funkcjonariuszy, emerytów i rencistów Straży Granicznej lub Wojsk Ochrony Pogranicza.

§ 7

Związek realizuje swe cele, z uwzględnieniem możliwości finansowo-organizacyjnych, między innymi poprzez:

1. reprezentowanie członków Związku lub funkcjonariuszy Straży Granicznej wobec kierownictwa służbowego, organów władzy publicznej lub administracji państwowej, samorządu terytorialnego, albo wobec sądów w ramach obowiązującego prawa;
2. opiniowanie oraz aktywne kształtowanie założeń lub projektów ustaw i innych aktów prawnych dotyczących w szczególności praw i obowiązków funkcjonariuszy Straży Granicznej lub emerytów oraz rencistów Straży Granicznej oraz Wojsk Ochrony Pogranicza;
3. podejmowanie działań zmierzających do wydania lub zmiany aktów prawnych dotyczących w szczególności praw i obowiązków funkcjonariuszy Straży Granicznej w ramach inicjatywy obywatelskiej oraz za pośrednictwem podmiotów i organów posiadających inicjatywę ustawodawczą;
4. prezentowanie stanowisk członków Związku oraz środowisk funkcjonariuszy Straży Granicznej wobec kierownictwa służbowego, organów władzy lub administracji państwowej, samorządu terytorialnego albo innych instytucji, stowarzyszeń lub organizacji;

5. sprawowanie nadzoru społecznego nad funkcjonowaniem Pracowniczych Kas Zapomogowo Pożyczkowych;
6. sprawowanie społecznej kontroli nad gospodarką mieszkaniową, rozdzielnictwem skierowań na leczenie sanatoryjno-rehabilitacyjne oraz innych świadczeń socjalno-bytowych na zasadach przewidzianych w Ustawie o związkach zawodowych lub innych aktach prawnych;
7. wydawanie opinii oraz zajmowanie stanowisk w sprawach kadrowych na zasadach określonych ustawami, innymi aktami prawnymi i porozumieniami a także udział w postępowaniach kwalifikacyjnych oraz innych postępowaniach mających na celu wyłonienie kandydatów na stanowiska służbowe;
8. sprawowanie społecznej kontroli nad przyznawaniem odznaczeń państwowych i resortowych oraz podziałem funduszu nagrodowego i zapomogowego oraz innych uznaniowych składników uposażenia;
9. współpracę z organizacjami społecznymi lub zawodowymi;
10. udział w ustalaniu zasad wynagradzania, przyznawania nagród i udzielania zapomóg;
11. udział poprzez konsultacje w regulacji warunków służby i płacy;
12. uczestnictwo w kształtowaniu dyscypliny służbowej poprzez włączanie się do toczących postępowań dyscyplinarnych oraz opiniowanie propozycji kar i wyróżnień;
13. organizowanie zjazdów, konferencji, szkoleń i działalności wydawniczej służącej realizacji celów Związku;
14. prowadzenie działalności gospodarczej i socjalnej zgodnie z obowiązującymi przepisami;
15. ustanawianie fundacji.

§ 8

Związek ma prawo tworzenia, wstępowania do lub współdziałania z krajowymi albo międzynarodowymi organizacjami i instytucjami związkowymi o podobnych celach i zadaniach.

§ 9

1. Związek współdziałając z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, Komendantem Głównym Straży Granicznej, instytucjami i organizacjami szczebla centralnego oraz posłami i senatorami reprezentowany jest przez Zarząd Główny z zastrzeżeniem § 9 ust.3 Statutu.
2. Organy wykonawcze Związku mogą współdziałać z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, Komendantem Głównym Straży Granicznej, instytucjami i organizacjami szczebla centralnego oraz posłami i senatorami w sprawach

bezpośrednio dotyczących ich jednostki organizacyjnej po uzyskaniu zgody Zarządu Głównego z zastrzeżeniem § 9 ust.3 Statutu.

3. Zarząd Oddziałowy przy Komendzie Głównej Straży Granicznej w sprawach bezpośrednio dotyczących jego jednostki organizacyjnej może współdziałać z Komendantem Głównym Straży Granicznej bez konieczności uzyskania zgody Zarządu Głównego, o której mowa w § 9 ust.2 Statutu.

§ 10

1. Kierownictwo służbowe Straży Granicznej udostępnia Związkowi pomieszczenia oraz urządzenia techniczne i biurowe, w tym środki łączności niezbędne do wykonywania działalności związkowej. Udostępnienie pomieszczeń biurowych, o którym mowa w § 10 ust.1 Statutu odbywa się na podstawie umowy użyczenia.
2. Zarząd Główny może zawrzeć z Komendantem Głównym Straży Granicznej umowę bądź porozumienie w przedmiocie uszczegółowienia zasad współdziałania na szczeblu ogólnokrajowym. Podobne umowy bądź porozumienia mogą być zawierane przez poszczególne organizacje Związku.
3. Komendant Główny Straży Granicznej zobowiązany jest na wniosek Zarządu Głównego lub Zarządu Oddziałowego przenieść członka organu organizacji krajowej Związku do pełnienia służby w jednostkach Straży Granicznej m.st. Warszawy na okres kadencji w organie organizacji krajowej Związku.

ROZDZIAŁ III CZŁONKOSTWO W ZWIĄZKU

Postanowienia ogólne

§ 11

1. Członkostwo w Związku jest dobrowolne.
2. W celu przystąpienia do Związku konieczne jest złożenie deklaracji członkowskiej. Funkcjonariusz Straży Granicznej deklarację członkowską składa Zarządowi Terenowemu albo Zarządowi Oddziałowemu właściwemu ze względu na miejsce pełnienia służby lub miejsce zamieszkania funkcjonariusza. Emeryt lub rencista Straży Granicznej lub Wojsk Ochrony Pogranicza deklarację członkowską składa Zarządowi Terenowemu właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania.
3. W przypadku złożenia deklaracji członkowskiej w Zarządzie Oddziałowym, Przewodniczący tego Zarządu przekazuje ją niezwłocznie do Zarządu Terenowego właściwego ze względu na miejsce pełnienia służby lub miejsce zamieszkania funkcjonariusza.
4. Członek Związku nie może być jednocześnie członkiem innego związku zawodowego.
5. Członek Związku może należeć do organizacji międzynarodowych, zrzeszających funkcjonariuszy lub służby mundurowe.

§ 12

1. Członkostwo w Związku nabywa się:
 - 1) z chwilą zatwierdzenia deklaracji członkowskiej złożonej przez kandydata na członka Związku;
 - 2) z chwilą podjęcia uchwały o utworzeniu jednostki organizacyjnej Związku; członkostwo w przedmiotowej sytuacji nabywają osoby podejmujące tę uchwałę.
2. Po nabyciu członkostwa, członek Związku otrzymuje legitymację członka Związku, która wydawana jest przez organ wykonawczy jednostki organizacyjnej Związku, w której zostało nabyte członkostwo.

§ 13

1. Deklarację członkowską uważa się za zatwierdzoną, jeżeli w terminie 7 dni od dnia jej złożenia lub otrzymania od Przewodniczącego Zarządu Oddziałowego, właściwy Zarząd Terenowy nie podejmie decyzji w przedmiocie odmowy przyjęcia w poczet członków Związku.
2. Decyzję w przedmiocie odmowy przyjęcia w poczet członków właściwy Zarząd Terenowy podejmuje w formie uchwały. Uchwała w przedmiocie odmowy przyjęcia w poczet członków Związku wymaga pisemnego uzasadnienia.
3. Uchwałę w przedmiocie odmowy przyjęcia w poczet członków Związku doręcza się zainteresowanemu w terminie 7 dni od jej podjęcia.
4. Od decyzji Zarządu Terenowego w przedmiocie odmowy przyjęcia w poczet członków Związku przysługuje odwołanie do Zarządu Oddziałowego. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem organu, który wydał uchwałę o odmowie przyjęcia w poczet członków Związku w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.
5. Jeżeli Zarząd Terenowy uzna, że odwołanie, o którym mowa w § 13 ust. 4 Statutu zasługuje na uwzględnienie, może wydać uchwałę, którą zmieni zaskarżoną uchwałę.
6. Zarząd Terenowy, który wydał uchwałę, obowiązany jest przesłać odwołanie, o którym mowa w § 13 ust. 4 Statutu wraz ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją Zarządowi Oddziałowemu w terminie 14 dni od dnia, w którym otrzymał odwołanie, jeżeli w terminie tym nie wydał nowej decyzji zgodnie z treścią § 13 ust. 5 Statutu.
7. Odwołanie rozpatrywane jest przez Zarząd Oddziałowy na najbliższym zebraniu licząc od dnia upływu odwołania. Rozstrzygnięcie w przedmiocie odwołania zapada w formie uchwały, którą dostarcza się Odwołującemu w ciągu 14 dni od jej podjęcia.

§ 14

1. Osobie, która w sposób szczególny zasłużyła się dla Związku, a która nie ma uprawnień do zrzeszania się w nim można nadać członkostwo honorowe Związku.

2. Członkostwo honorowe nadaje Zarząd Główny z inicjatywy własnej albo na wniosek Zarządu Oddziałowego.
3. Zasady nadania członkostwa honorowego zostaną określone w sposób szczegółowy w regulaminie wydanym przez Zarząd Główny.

§ 15

1. Członkostwo w Związku ustaje w razie:
 - 1) śmierci;
 - 2) rezygnacji z członkostwa;
 - 3) pozbawienia członkostwa;
 - 4) rozwiązania lub likwidacji Związku;
 - 5) nieopłacenia składek członkowskich przez okres dłuższy niż 3 miesiące, jeśli nie zostaną one opłacone po uprzednim wezwaniu do zapłaty w terminie wyznaczonym w wezwaniu;
 - 6) uprawomocnienia się orzeczenia sądu skazującego za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe umyślne.
2. Rezygnacja z członkostwa następuje w formie pisemnego oświadczenia woli członka Związku skierowanego do właściwego organu wykonawczego jednostki organizacyjnej Związku, do której ten należy.
3. W przypadku rezygnacji z członkostwa, Zarząd Terenowy zobowiązany jest do niezwłocznego przekazania deklaracji członkowskiej hierarchicznie nadrzędnemu Zarządowi Oddziałowemu.
4. Pozbawienie członkostwa może nastąpić w razie:
 - 1) uporczywego niewykonywania obowiązków członkowskich lub
 - 2) działania na szkodę Związku.
5. Pozbawienie członkostwa następuje w formie uchwały wydawanej przez organ wykonawczy jednostki organizacyjnej Związku, do której należy członek Związku. Uchwała wymaga pisemnego uzasadnienia.
6. Uchwałę w przedmiocie pozbawienia członkostwa doręcza się zainteresowanemu w terminie 7 dni od jej podjęcia.
7. Od uchwały w przedmiocie pozbawienia członkostwa przysługuje odwołanie do Zarządu hierarchicznie nadrzędnej jednostki organizacyjnej Związku.
8. Do postępowania odwoławczego w przedmiocie pozbawienia członkostwa stosuje się odpowiednio przepisy § 13 ust. 4-7 Statutu, z zastrzeżeniem § 15 ust. 9 Statutu.

9. Od uchwały Zarządu Oddziałowego w przedmiocie pozbawienia członkostwa w Związku zainteresowanemu przysługuje odwołanie do Zarządu Głównego, które wnosi się za pośrednictwem organu, który wydał uchwałę w przedmiocie pozbawienia członkostwa w Związku w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia. Do postępowania odwoławczego przed Zarząd Głównym stosuje się odpowiednio przepisy § 13 ust. 5-7 Statutu.
10. Osoba pozbawiona członkostwa w Związku nie może brać udziału w zebraniu założycielskim jednostki organizacyjnej Związku.
11. W przypadku ustania członkostwa w Związku, z przyczyn wskazanych w § 15 ust. 1 pkt 2,3,5,6 Statutu, osoba pozbawiona członkostwa w Związku zobowiązana jest do zwrócenia legitymacji Związku w terminie 30 dni od dnia ustania członkostwa. Legitymację zwraca się organowi wykonawczemu jednostki organizacyjnej Związku, do której osoba pozbawiona członkostwa należała.

§ 16

1. Członek Związku może być wyróżniony „Medalem za zasługi dla Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Straży Granicznej” lub nagrodą za szczególne zaangażowanie w działalność związkową.
2. Wyróżnienia, o którym mowa w § 16 ust. 1 Statutu może być przyznane również osobie nie będącej członkiem Związku, jeżeli swoją postawą lub zaangażowaniem przyczyniła się do rozwoju Związku lub upowszechniała pozytywny wizerunek Związku.
3. Decyzję o wyróżnieniu „Medalem za zasługi dla Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Straży Granicznej”, o którym mowa w § 16 ust. 1 Statutu podejmuje Kapituła Medalu, zgodnie z regulaminem zatwierdzonym przez Zarząd Główny Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Straży Granicznej.

§ 17

Na wniosek członka Związku, z uwagi na wszczęte przeciwko niemu służbowe postępowanie dyscyplinarne, organ wykonawczy jednostki organizacyjnej Związku, do której należy członek Związku, ma obowiązek sporządzić o nim opinię. Opinię doręcza się członkowi Związku, który o to wnioskował, w terminie 14 dni od dnia dostarczenia wniosku o sporządzenie opinii.

Członkostwo w przypadku zmiany lub likwidacji miejsca pełnienia służby

§ 18

1. Likwidacja lub rozformowanie jednostki organizacyjnej albo oddziału, ośrodka, ośrodka szkolenia Straży Granicznej wiąże się z rozwiązaniem jednostki organizacyjnej Związku.

2. Likwidacja lub rozformowanie jednostki organizacyjnej Straży Granicznej albo oddziału, ośrodka, ośrodka szkolenia Straży Granicznej bądź zmiana miejsca pełnienia służby przez członka Związku wiąże się ze zmianą jednostki organizacyjnej Związku, do której ten należy.
3. W przypadku zmiany miejsca pełnienia służby lub miejsca zamieszkania przez członka Związku, Zarząd Terenowy niezwłocznie przekazuje jego deklarację członkowską nadrzędemu nad nim Zarządowi Oddziałowemu, który przekazuje ją do Zarządu Terenowego właściwego ze względu na miejsce pełnienia służby lub miejsce zamieszkania członka Związku.
4. W przypadku likwidacji lub rozformowania jednostki organizacyjnej Straży Granicznej, przy której działa Organizacja Terenowa Związku odpowiednio stosuje się § 18 ust. 2 Statutu.
5. W przypadku likwidacji lub rozformowania oddziału, ośrodka, ośrodka szkolenia Straży Granicznej, w której działa Organizacja Oddziałowa Związku odpowiednio stosuje się § 18 ust. 2 Statutu z zastrzeżeniem, że deklaracje członkowskie przekazywane są Zarządowi Głównemu.
6. W przypadku rozwiązania jednostki organizacyjnej Związku albo oddziału, ośrodka, ośrodka szkolenia Straży Granicznej w sytuacji, o której mowa w § 18 ust.1 Statutu, mandat delegata na Krajowy Zjazd Delegatów lub Oddziałową Konferencję Delegatów wygasa.

§ 19

1. Członek Związku oddelegowany lub skierowany na przeszkolenie do innej jednostki organizacyjnej albo oddziału, ośrodka, ośrodka szkolenia Straży Granicznej zachowuje członkostwo w jednostce organizacyjnej Związku, do której należy.
2. W sytuacji, o której mowa w § 19 ust. 1 Statutu członek związku może upoważnić Zarząd Oddziałowy właściwy ze względu na miejsce faktycznego pełnienia służby do reprezentowania jego interesów.

Prawa i obowiązki Członków

§ 20

Członek związku ma prawo do:

- 1) wybierania i bycia wybieranym do organów Związku stosownie do zapisów Statutu i innych aktów prawa wewnątrzwiązkowego;
- 2) odwoływania członków organów Związku;
- 3) korzystania z pomocy Związku w obronie swych praw w razie ich naruszenia przez przełożonych służbowych, organy administracji państwowej oraz inne podmioty;

- 4) korzystania z pomocy socjalnej i urzędzeń będących w dyspozycji Związku;
- 5) otrzymywania w uzasadnionych przypadkach pomocy finansowej od Związku;
- 6) występowania z wnioskami, postulatami lub skargami do organów Związku w sprawach związanych z działalnością związkową lub służbową;
- 7) brania udziału w zebraniach, podczas których organy Związku podejmują uchwały dotyczące jego osoby;
- 8) informacji o wszelkich decyzjach i innych działaniach organów Związku, w szczególności dotyczących jego osoby;
- 9) korzystania z ochrony prawnej na zasadach określonych przez obowiązujące akty prawne wewnątrznie i powszechnie obowiązujące;
- 10) prowadzenia wszelkich form działalności zmierzających do konsolidacji środowiska zawodowego;
- 11) uczestniczenia w przedsięwzięciach podejmowanych przez Związek;
- 12) uczestniczenia w różnych formach protestu organizowanych przez Związek;
- 13) posiadania legitymacji członka Związku oraz noszenia odznaczeń związkowych, wydawanych przez stosowne Organy Związku.

§ 21

Członek Związku jest zobowiązany do:

- 1) uczestniczenia w posiedzeniach organu stanowiącego jednostki organizacyjnej Związku do której należy;
- 2) uczestniczenia w zebraniach organów wykonawczych oraz kontrolnych jednostek organizacyjnych Związku, do których został wybrany;
- 3) przestrzegania postanowień Statutu oraz innych aktów prawa wewnątrzwiązkowego;
- 4) brania czynnego udziału w życiu Związku;
- 5) regularnego i terminowego opłacania składki członkowskiej;
- 6) niezwłocznego informowania organu wykonawczego jednostki organizacyjnej Związku, do której należy, o zmianie miejsca pełnienia służby lub zamieszkania oraz o innych sytuacjach mających wpływ na realizację zadań związkowych;
- 7) dbania o dobre imię Związku.

ROZDZIAŁ IV STRUKTURA ORGANIZACYJNA ZWIĄZKU

Postanowienia ogólne

§ 22

Jednostkami organizacyjnymi Związku są:

- 1) Organizacja Krajowa;
- 2) Organizacja Oddziałowa;
- 3) Organizacja Terenowa.

§ 23

1. Związek posiada osobowość prawną.
2. Ponadto osobowość prawną posiadają Organizacje Oddziałowe. Organizacje Oddziałowe ponoszą pełną odpowiedzialność za swoje zobowiązania.
3. Oświadczenia woli w imieniu jednostek organizacyjnych Związku posiadających osobowość prawną składa dwóch członków organu wykonawczego Związku imiennie wskazanych uchwałą. Uchwałę podejmuje organ wykonawczy właściwej jednostki organizacyjnej Związku.

Organizacja Krajowa

§ 24

1. Organizacja Krajowa jest jednostką organizacyjną Związku nadrzędną nad Organizacjami Oddziałowymi.
2. Organizacja Krajowa ma status międzyzakładowej organizacji związkowej w rozumieniu ustawy o związkach zawodowych.

Organizacja Oddziałowa

§ 25

1. Organizacja Oddziałowa tworzona jest przy oddziałach Straży Granicznej, Komendzie Głównej Straży Granicznej, ośrodkach szkolenia Straży Granicznej lub ośrodkach Straży Granicznej.
2. Organizacja Oddziałowa przy Komendzie Głównej Straży Granicznej lub ośrodkach szkolenia działa na zasadach organizacji terenowej. Do organów organizacji oddziałowej przy Komendzie Głównej Straży Granicznej lub ośrodkach szkolenia odpowiednio stosuje się zapisy odnoszące się do organów organizacji terenowej.
3. Organizacja Oddziałowa jest jednostką organizacyjną Związku nadrzędną nad Organizacjami Terenowymi działającymi przy jednostkach organizacyjnych Oddziału Straży Granicznej.

4. Organizacja Oddziałowa ma status zakładowej organizacji związkowej w rozumieniu ustawy o związkach zawodowych.
5. Organizacja Oddziałowa może samodzielnie współdziałać z organizacjami, o których mowa w § 8 Statutu po poinformowaniu Zarządu Głównego.

§ 26

1. Organizacja Oddziałowa zostaje rozwiązana w przypadku zlikwidowania lub rozformowania oddziału Straży Granicznej, ośrodka szkolenia Straży Granicznej, ośrodka Straży Granicznej, przy którym ta działała.
2. W przypadku rozwiązania Organizacji Oddziałowej, cała dokumentacja znajdująca się w jej posiadaniu zostaje niezwłocznie przekazana przez Zarząd Oddziałowy, Zarządowi Głównemu.

Organizacja Terenowa

§ 27

1. Organizacja Terenowa jest podstawową jednostką organizacyjną Związku. Tworzona jest przy jednostkach organizacyjnych wchodzących w skład Oddziału Straży Granicznej lub komórkach organizacyjnych wchodzących w skład komend oddziałowych.
2. Organizacja Terenowa zrzesza funkcjonariuszy pełniących służbę w Straży Granicznej lub emerytów lub rencistów Straży Granicznej lub Wojsk Ochrony Pogranicza. Emeryci lub renciści Straży Granicznej lub Wojsk Ochrony Pogranicza mogą się zrzeszać w Organizacji Terenowej właściwej ze względu na swoje miejsce zamieszkania.

§ 28

1. Organizacja Terenowa powstaje na zebraniu założycielskim.
2. Zebranie założycielskie zwoływane jest przez komitet założycielski.
3. Komitet założycielski składa się z:
 - 1) co najmniej 10 funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących służbę w tej samej jednostce organizacyjnej Oddziału Straży Granicznej lub komórkach organizacyjnych wchodzących w skład komend oddziałowych albo,
 - 2) co najmniej 10 emerytów lub rencistów Straży Granicznej lub Wojsk Ochrony Pogranicza zamieszkałych na terenie powstającej organizacji terenowej albo,
 - 3) co najmniej 10 funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących służbę w tej samej jednostce organizacyjnej Oddziału Straży Granicznej lub komórkach organizacyjnych wchodzących w skład komend oddziałowych lub emerytów lub rencistów Straży Granicznej lub Wojsk Ochrony Pogranicza zamieszkałych na terenie powstającej organizacji terenowej.

4. Komitet Założycielski niezwłocznie po swoim zawiązaniu informuje właściwy miejscowo Zarząd Oddziałowy o chęci zwołania zebrania założycielskiego.
5. Zebranie Założycielskie organizowane jest przez Komitet Założycielski albo właściwy miejscowo Zarząd Oddziałowy.
6. W zebraniu założycielskim biorą udział:
 - 1) komitet założycielski;
 - 2) funkcjonariusze Straży Granicznej deklarujący przystąpienie do Związku;
 - 3) Przewodniczący Zarządu Oddziałowego lub upoważniony przez niego przedstawiciel Zarządu Oddziałowego, gdy Zarząd Oddziałowy istnieje.
7. Na zebraniu założycielskim, osoby deklarujące przystąpienie do Związku podpisują listę obecności, wypełniają oraz podpisują deklaracje członkowskie, a następnie podejmują uchwałę o utworzeniu Organizacji Terenowej.
8. Uchwała o utworzeniu Organizacji Terenowej podejmowana jest przez osoby wskazane w § 28 ust. 3 Statutu.
9. Osoby deklarujące przystąpienie do Związku mogą wyrazić pisemną zgodę na potrącenie składki członkowskiej w zadeklarowanej wysokości z przysługującego im uposażenia.
10. Bezpośrednio po podjęciu uchwały o utworzeniu Organizacji Terenowej osoby, które podpisały deklarację członkowską, wybierają władze Organizacji Terenowej.

§ 29

Organizacja Terenowa zostaje rozwiązana w przypadku zlikwidowania lub rozformowania jednostki organizacyjnej Straży Granicznej przy której ta działała lub w przypadku braku odpowiedniej liczby członków, o której mowa w § 28 ust. 3 Statutu. W przypadku rozwiązania Organizacji Terenowej cała dokumentacja znajdująca się w jej posiadaniu zostaje niezwłocznie przekazana nadrzędnemu nad nią Zarządowi Oddziałowemu.

ROZDZIAŁ V ORGANY ZWIĄZKU ORAZ SPOSÓB REPREZENTOWANIA ZWIĄZKU

Postanowienia ogólne

§ 30

Organami Organizacji Krajowej są:

- 1) Krajowy Zjazd Delegatów,
- 2) Zarząd Główny,
- 3) Główna Komisja Rewizyjna.

§ 31

Organami Organizacji Oddziałowej są:

- 1) Oddziałowa Konferencja Delegatów,
- 2) Zarząd Oddziałowy,
- 3) Oddziałowa Komisja Rewizyjna.

§ 32

Organami Organizacji Terenowej są:

- 1) Walne Zebranie,
- 2) Zarząd Terenowy,
- 3) Terenowa Komisja Rewizyjna.

§ 33

1. Organy Związku działają kolegialnie.
2. Organy Związku zobowiązane są do prowadzenia działalności związkowej zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz postanowieniami Statutu i innych aktów prawa wewnątrzwiązkowego.
3. Wszystkie organy Związku pochodzą z wyboru, z wyłączeniem Walnego Zebrania.
4. Kadencja organów Związku trwa 4 lata. Rozpoczyna się z dniem następującym po dniu zakończenia poprzedniej kadencji, z zastrzeżeniem § 104 ust. 2 Statutu.

§ 34

1. Pracami organów Związku pochodzących z wyboru oraz organów pomocniczych kierują Przewodniczący.
2. Przewodniczący jest uprawniony do:
 - 1) reprezentowania organu Związku;
 - 2) podejmowania decyzji w sprawach niecierpiących zwłoki;
 - 3) zwoływania posiedzeń lub zebrań organów Związku;
 - 4) ustalania porządku obrad;
 - 5) rozdzielania spraw pomiędzy członków organu Związku.
3. Decyzje, o których mowa w § 34 ust. 2 pkt 2 Statutu podejmowane są w porozumieniu z wiceprzewodniczącymi i wymagają zatwierdzenia przez właściwy organ Związku na jego najbliższym zebraniu.

4. W przypadku wygaśnięcia mandatu Przewodniczącego organu związku, z przyczyn wskazanych w § 38 ust. 1 Statutu albo jego zawieszenia w wyniku uchwalenia w stosunku do niego wotum nieufności obowiązki Przewodniczącego organu do czasu nowych wyborów pełni Wiceprzewodniczący, wybrany uchwałą przez właściwy organ związku. Wybory odbywają się w ciągu 3 miesięcy od dnia wygaśnięcia mandatu.
5. W przypadku wygaśnięcia mandatu Wiceprzewodniczącego organu związku, z przyczyn wskazanych w § 38 ust. 1 Statutu albo jego zawieszenia w wyniku uchwalenia w stosunku do niego wotum nieufności, do czasu nowych wyborów obowiązki Wiceprzewodniczącego pełni zastępca, który podczas wyborów uzyskał najwięcej głosów. Wybory odbywają się w ciągu 3 miesięcy od dnia wygaśnięcia mandatu.

§ 35

1. W organach Związku pochodzących z wyboru, działających na danym szczeblu organizacji Związku, jednocześnie można pełnić tylko jedną funkcję.
2. Funkcji członka organu kontrolnego Związku nie można łączyć z funkcjami członków w innych organach Związku, w tym w organie kontrolnym działającym w innych jednostkach organizacyjnych Związku.

§ 36

1. Organy Związku w celu prawidłowej realizacji celów statutowych mogą powoływać organy pomocnicze, w szczególności komisje oraz doradców. Komisje powołuje się spośród członków Związku. Doradcy mogą być powołani spoza grona członków Związku.
2. Organ Związku, który powołał organ pomocniczy określa w szczególności przedmiot jego działania, zadania oraz skład osobowy.
3. Komisja wybiera spośród siebie przewodniczącego oraz wiceprzewodniczącego. Przewodniczący jest sprawozdawcą podczas posiedzeń i zebrań organów Związku.
4. Komisja przedstawia organowi Związku, przez który została powołana, okresowy plan pracy oraz sprawozdanie ze swojej działalności.

§ 37

1. Organ Związku pochodzący z wyboru może zawiesić członka tego organu w pełnieniu obowiązków w drodze wotum nieufności. Decyzję o wotum nieufności Organ Związku podejmuje w formie uchwały.
2. Zawieszenie członka organu Związku trwa do czasu zwołania organu stanowiącego jednostki organizacyjnej Związku, na którym podejmuje się decyzję o odwołaniu zawieszonych członka organu Związku.

3. Członkowi, który został zawieszony w pełnieniu obowiązków nie przysługuje prawo głosu.

§ 38

1. Mandat członka organu Związku wygasa w przypadku:
 - 1) ustania członkostwa w Związku;
 - 2) rezygnacji z funkcji;
 - 3) odwołania z funkcji;
 - 4) niepełnienia funkcji bez uzasadnionej przyczyny przez okres przekraczający 3 miesiące
 - 5) nieudzielenia absolutorium.
2. Wygaśnięcie mandatu stwierdza Organ związku, do którego członek związku należał, w drodze uchwały. Uchwałę o wygaśnięciu mandatu podejmuje się w terminie 14 dni od dnia wystąpienia przesłanki, o której mowa w § 38 ust. 1 Statutu.

Organy Organizacji Krajowej

Krajowy Zjazd Delegatów

§ 39

Krajowy Zjazd Delegatów jest organem stanowiącym Organizacji Krajowej.

§ 40

1. W Krajowym Zjeździe Delegatów z prawem głosu biorą udział:
 - 1) Delegaci Organizacji Oddziałowych wybrani na Oddziałowej Konferencji Delegatów;
 - 2) Przewodniczący każdego Zarządu Oddziałowego albo inny członek Zarządu Oddziałowego upoważniony uchwałą podjętą przez Zarząd Oddziałowy;
 - 3) Członkowie Prezydium po uzyskaniu absolutorium przez Prezydium Zarządu Głównego.
2. Liczbę Delegatów ustala Zarząd Główny określając ją na podstawie liczby członków Organizacji Oddziałowej ustalonej na ostatni roboczy dzień roku poprzedzający Krajowy Zjazd Delegatów.
3. Organizacje Oddziałowe zalegające powyżej 3 miesięcy z przekazywaniem należnej części składek członkowskich do Zarządu Głównego mają prawo do bycia reprezentowanym przez jednego Delegata na Krajowym Zjeździe Delegatów.

§ 41

W Krajowym Zjeździe Delegatów bez prawa głosu mogą brać udział:

- 1) zaproszeni goście;
- 2) Członkowie Prezydium w przypadku nieudzielenia absolutorium Prezydium Zarządu Głównego;
- 3) członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej z prawem zgłaszania wniosków (jeśli podczas Oddziałowej Konferencji Delegatów nie uzyskali mandatu delegatów).

§ 42

Do zadań Krajowego Zjazdu Delegatów należy:

- 1) uchwalanie i dokonywanie zmian w Statucie Związku;
- 2) uchwalanie ogólnego programu działania Związku;
- 3) ustalanie liczby Wiceprzewodniczących Zarządu Głównego;
- 4) wybieranie albo odwołanie Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących Zarządu Głównego;
- 5) ustalanie liczby i wybór zastępców Wiceprzewodniczących Zarządu Głównego;
- 6) wybieranie albo odwołanie Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących Głównej Komisji Rewizyjnej;
- 7) ustalanie liczby i wybór zastępców Wiceprzewodniczących Głównej Komisji Rewizyjnej;
- 8) powoływanie komisji skrutacyjnej oraz ustalenie liczby jej członków;
- 9) powoływanie Komisji Likwidacyjnej;
- 10) rozpatrywanie sprawozdań Zarządu Głównego i Głównej Komisji Rewizyjnej;
- 11) podejmowanie uchwał w przedmiocie udzielania absolutorium dla ustępującego Zarządu Głównego;
- 12) uchwalanie regulaminu działania Krajowego Zjazdu Delegatów;
- 13) podejmowanie wszelkich uchwał dotyczących działalności Związku;
- 14) określanie wysokości składki i jej procentowego podziału pomiędzy jednostki organizacyjne Związku;
- 15) podejmowanie działań w sprawach nie zastrzeżonych dla innych organów Związku.

Zarząd Główny

§ 43

1. Zarząd Główny jest organem wykonawczym Organizacji Krajowej. W skład Zarządu wchodzi:
 - 1) Przewodniczący;

- 2) Wiceprzewodniczący;
- 3) Przewodniczący Zarządów Oddziałowych.

§ 44

Powołanie albo odwołanie Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczących Zarządu Głównego, o których mowa w § 42 pkt 4 Statutu lub zastępców Wiceprzewodniczących, o którym mowa w § 42 pkt 5 Statutu następuje po ogłoszeniu w formie protokołu wyników głosowania przez Komisję Skrutacyjną.

§ 45

1. Zebrania Zarządu Głównego zwoływane są w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące.
2. Pierwsze zebranie nowo wybranego Zarządu Głównego zwoływane jest nie później niż w terminie 30 dni od zakończenia Krajowego Zjazdu Delegatów. Zwołuje je Przewodniczący Zarządu Głównego.
3. W zebraniach Zarządu Głównego mogą brać udział:
 - 1) Przewodniczący albo Wiceprzewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej z prawem zgłaszania wniosków i projektów uchwał;
 - 2) członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej z głosem doradczym;
 - 3) zaproszeni goście z głosem doradczym.

§ 46

Do zadań Zarządu Głównego, w szczególności należą:

- 1) reprezentowanie Związku wobec władz, administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz podmiotów gospodarczych, a także innych organizacji i instytucji;
- 2) kierowanie bieżącą działalnością Związku;
- 3) zwoływanie Krajowych Zjazdów Delegatów;
- 4) zatwierdzanie decyzji Prezydium Zarządu Głównego;
- 5) rozpatrywanie odwołań od uchwał Zarządów Oddziałowych;
- 6) powoływanie komisji statutowej;
- 7) opiniowanie projektów aktów prawnych oraz przedstawianie wniosków i postulatów dotyczących treści tworzonych aktów prawnych;
- 8) zarządzanie majątkiem Organizacji Krajowej;
- 9) uchwalanie budżetu Organizacji Krajowej w terminie do 31 marca każdego roku;
- 10) zlecanie bieżących zadań dla Prezydium i Przewodniczącego Zarządu Głównego;
- 11) podejmowanie decyzji o akcjach ogólnokrajowych;
- 12) składanie sprawozdań ze swej działalności na Krajowym Zjeździe Delegatów;

- 13) składanie oświadczeń woli o objęciu danego pracodawcy zakresem działania Związku;
- 14) udzielanie pełnomocnictw jednostkom organizacyjnym Związku do działania w jego imieniu w zakresie objętym obszarem działania danej jednostki organizacyjnej Związku;
- 15) wprowadzanie zarządu komisarycznego w Organizacji Terenowej lub Organizacji Oddziałowej na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej;
- 16) uchwalanie corocznego planu pracy;
- 17) współpracowanie z Główną Komisją Rewizyjną, w tym ustosunkowywanie się do jej wniosków, uwag lub zaleceń;
- 18) składanie wniosków o oddelegowanie członków organów organizacji krajowej do pracy związkowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia;
- 19) podejmowanie uchwał w sprawach nie objętych Statutem, a dotyczących działalności Związku.

§ 47

1. W razie prowadzenia przez organy w organizacjach terenowych albo oddziałowych Związku działalności związkowej sprzecznej z postanowieniami § 33 ust. 2 Statutu albo w przypadku nie poddania się kontroli Głównej Komisji Rewizyjnej lub jej utrudniania Zarząd Główny na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej może zawiesić organ organizacji terenowej albo oddziałowej Związku i ustanowić zarząd komisaryczny.
2. Ustanowienie zarządu komisarycznego następuje w formie uchwały. W uchwale określa się również skład zarządu komisarycznego.
3. Ustanowienie zarządu komisarycznego może nastąpić po uprzednim przedstawieniu zarzutów organom w organizacji terenowej albo oddziałowej Związku i wezwaniu ich do niezwłocznego dostosowania prowadzonej przez nie działalności związkowej do wytycznych, o których mowa w § 33 ust. 2 Statutu.
4. Na zarząd komisaryczny przechodzą obowiązki i uprawnienia organu organizacji terenowej albo oddziałowej Związku. Zarząd Główny może uzależnić dokonywanie określonych czynności przez zarząd komisaryczny od uzyskania jego zgody.
5. Zarząd komisaryczny zwołuje posiedzenie organu stanowiącego organizacji terenowej albo oddziałowej Związku w terminie 3 miesięcy od dnia jego powołania. W trakcie posiedzenia zarząd komisaryczny wnioskuje o odwołanie dotychczasowych członków organu organizacji terenowych albo oddziałowych Związku i wybór nowych.

§ 48

1. Zarząd Główny może powołać rzecznika prasowego w celu sprawnego i należytego przekazywania informacji w przedmiocie działalności statutowej Związku członkom Związku oraz opinii publicznej.
2. Powołanie oraz odwołanie rzecznika prasowego następuje w formie uchwały, w której określa się w szczególności zakres obowiązków rzecznika prasowego.

§ 49

W Zarządzie Głównym Związku działa Prezydium Zarządu Głównego, w skład, którego wchodzi:

- 1) Przewodniczący Zarządu Głównego;
- 2) Wiceprzewodniczący Zarządu Głównego.

§ 50

1. Prezydium Zarządu Głównego kieruje bieżącą działalnością Zarządu Głównego. Działa zgodnie z regulaminem działania Prezydium Zarządu Głównego uchwalonym przez Zarząd Główny.
2. Pracami Prezydium Zarządu Głównego kieruje Przewodniczący Zarządu Głównego.
3. Przewodniczący Zarządu Głównego określa zakres obowiązków poszczególnych członków Prezydium. Zakres obowiązków określany jest na pierwszym zebraniu Prezydium Zarządu Głównego, które zwoływane jest w terminie 30 dni od dnia, w którym zakończył się Krajowy Zjazd Delegatów.

§ 51

1. Prezydium Zarządu Głównego działa pomiędzy zebraniem Zarządu Głównego. Zebrania Prezydium Zarządu Głównego odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na 3 miesiące.
2. Prezydium Zarządu Głównego podejmuje czynności należące do zakresu działań Zarządu Głównego, o których mowa w § 46 Statutu, z wyłączeniem § 46 pkt 4, 10 oraz 11 Statutu.
3. Decyzje podjęte przez Prezydium Zarządu Głównego podlegają zatwierdzeniu przez Zarząd Główny na jego najbliższym zebraniu. Brak zatwierdzenia decyzji skutkuje jej nieważnością.

§ 52

1. Prezydium Zarządu Głównego koordynuje, bilansuje i prowadzi sprawozdawczość z działalności Związku, w szczególności gospodarczej oraz finansowej.

2. Sprawozdanie finansowe sporządzane jest przez członka Prezydium Zarządu Głównego odpowiedzialnego za finanse i przedstawiane przez niego do zatwierdzenia Zarządowi Głównemu i Głównej Komisji Rewizyjnej w terminie 3 miesięcy po zakończeniu roku kalendarzowego.

Główna Komisja Rewizyjna

§ 53

Główna Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym. W skład Głównej Komisji Rewizyjnej wchodzi:

- 1) Przewodniczący;
- 2) 4 Wiceprzewodniczących.

§ 54

Powołanie albo odwołanie członków Głównej Komisji Rewizyjnej, o których mowa w § 42 pkt 6 Statutu lub zastępców Wiceprzewodniczących Głównej Komisji Rewizyjnej, o którym mowa w § 42 pkt 7 Statutu następuje w formie uchwały.

§ 55

1. Zebrania Głównej Komisji Rewizyjnej zwoływane są w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące.
2. Główna Komisja Rewizyjna prowadzi księgi zebrań, w których dokumentuje przebieg zebrań oraz podjęte przez siebie czynności.

§ 56

1. Do zadań Głównej Komisji Rewizyjnej należą:
 - 1) kontrola działalności organów wszystkich jednostek organizacyjnych Związku oraz powoływanych przez nie organów pomocniczych w szczególności w zakresie jej zgodności z przepisami obecnie obowiązującego prawa, zapisami Statutu oraz regulacjami wewnątrzwiązkowymi;
 - 2) nadzór nad prawidłowością zarządzania majątkiem Związku;
 - 3) ocena sprawozdań finansowych przedstawionych przez Zarząd Główny;
 - 4) składanie sprawozdania ze swej działalności Krajowemu Zjazdowi Delegatów;
 - 5) udzielanie pomocy komisjom rewizyjnym niższego szczebla;
 - 6) zwoływanie nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów;
 - 7) składanie wniosku w przedmiocie udzielenia absolutorium Zarządowi Głównemu przez Krajowy Zjazd Delegatów;
 - 8) dokonywanie wykładni Statutu i regulaminów Związku;
 - 9) wnioskowanie w przedmiocie wprowadzenia zarządu komisarycznego w Organizacji Terenowej lub Organizacji Oddziałowej w przypadku naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz regulacji wewnątrzwiązkowych przez Zarząd Terenowy lub Zarząd Oddziałowy albo odmowy poddania się kontroli Głównej Komisji Rewizyjnej albo jej utrudniania;

- 10) prawo uczestniczenia w zebraniach Zarządu Głównego oraz posiedzeniach Krajowego Zjazdu Delegatów;
 - 11) wnioskowanie w przedmiocie zwołania nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów;
 - 12) wstrzymanie realizacji uchwał organów Związku w przypadku stwierdzenia ich niezgodności z prawem,
 - 13) zasięgnięcie opinii specjalistów w różnych dziedzinach dotyczących działalności Związku, z wyjątkiem spraw ściśle określonych w Statucie.
2. Wstrzymanie realizacji uchwały przez Główną Komisję Rewizyjną skutkuje obowiązkiem zwołania zebrania właściwego organu nie później niż w ciągu 14 dni celem weryfikacji uchwały.
 3. Opinie, o których mowa w § 56 ust. 1 pkt 13 Statutu mogą być odpłatne. Przed zasięgnięciem odpłatnej opinii konieczne jest złożenie wniosku do Zarządu Głównego w przedmiocie pokrycia kosztów oraz uzyskanie zgody Zarządu Głównego na pokrycie kosztów ze środków finansowych Związku.

§ 57

1. W celu wykonywania swoich obowiązków Główna Komisja Rewizyjna może badać wszystkie dokumenty znajdujące się w posiadaniu jednostek organizacyjnych Związku, jak i żądać od nich niezbędnych wyjaśnień.
2. Organy Związku mają obowiązek udzielenia odpowiedzi na pytania zadane przez Główną Komisję Rewizyjną oraz udzielenia niezbędnych wyjaśnień w terminie 14 dni od dnia dostarczenia im żądania w tym zakresie.

§ 58

Główna Komisja Rewizyjna nie może wydawać Zarządowi Głównemu wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw Organizacji Krajowej.

Organy Organizacji Oddziałowej

Oddziałowa Konferencja Delegatów

§ 59

Oddziałowa Konferencja Delegatów jest organem stanowiącym Organizacji Oddziałowej.

§ 60

1. W Oddziałowej Konferencji Delegatów z prawem głosu biorą udział:
 - 1) Delegaci Organizacji Terenowych wybrani na Walnych Zebraniach;
 - 2) Przewodniczący każdego z Zarządów Terenowych albo inny członek Zarządu Terenowego upoważniony do tego uchwałą Zarządu Terenowego;
 - 3) Członkowie Prezydium po uzyskaniu absolutorium przez Prezydium Zarządu Oddziałowego.

2. Liczbę Delegatów na Konferencję Oddziałową ustala Zarząd Oddziałowy na podstawie liczby członków Organizacji Terenowej ustalonej na ostatni roboczy dzień miesiąca, w którym zwołano Oddziałową Konferencję Delegatów.
3. Organizacje Terenowe zalegające powyżej 3 miesięcy z przekazywaniem należnej części składek członkowskich do Zarządu Oddziałowego mają prawo do bycia reprezentowanym przez jednego Delegata na Konferencji Oddziałowej.

§ 61

W Oddziałowej Konferencji Delegatów bez prawa głosu mogą brać udział:

- 1) zaproszeni goście;
- 2) Członkowie Prezydium Zarządu Oddziałowego w przypadku nieudzielenia absolutorium Prezydium Zarządu Oddziałowego;
- 3) Członkowie Oddziałowej Komisji Rewizyjnej (jeśli podczas właściwej konferencji nie uzyskali mandatów delegatów);

§ 62

Do zadań Oddziałowej Konferencji Delegatów należy w szczególności:

- 1) wybieranie delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów;
- 2) ustalanie liczby Wiceprzewodniczących Zarządu Oddziałowego;
- 3) wybieranie albo odwołanie Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących Zarządu Oddziałowego;
- 4) ustalanie liczby i wybór zastępców Wiceprzewodniczących Zarządu Oddziałowego;
- 5) ustalanie liczby Wiceprzewodniczących Oddziałowej Komisji Rewizyjnej;
- 6) wybieranie albo odwołanie Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących Oddziałowej Komisji Rewizyjnej;
- 7) ustalanie liczby i wybór zastępców Wiceprzewodniczących Oddziałowej Komisji Rewizyjnej;
- 8) powołanie komisji skrutacyjnej oraz określenie liczby jej członków;
- 9) zatwierdzanie sprawozdania Zarządu Oddziałowego w przedmiocie działalności Organizacji Oddziałowej;
- 10) zatwierdzanie sprawozdania finansowego przedstawianego przez Zarząd Oddziałowy;
- 11) rozpatrywanie sprawozdań i wniosków Oddziałowej Komisji Rewizyjnej w przedmiocie działalności Zarządu Oddziałowego w okresie sprawozdawczym;
- 12) udzielanie absolutorium Zarządowi Oddziałowemu;
- 13) uchwalanie programu działania Organizacji Oddziałowej;

- 14) uchwalanie regulaminu działania Oddziałowej Konferencji Delegatów, Zarządu Oddziałowego, Oddziałowej Komisji Rewizyjnej;
- 15) uchwalanie wszelkich uchwał dotyczących działalności Organizacji Oddziałowej;
- 16) rozpatrywanie wniosków zgłoszonych w trakcie Oddziałowej Konferencji Delegatów.

Zarząd Oddziałowy

§ 63

1. Zarząd Oddziałowy jest organem wykonawczym Organizacji Oddziałowej. W skład Zarządu wchodzi:
 - 1) Przewodniczący;
 - 2) Wiceprzewodniczący;
 - 3) Przewodniczący Zarządów Terenowych.
2. Zarząd Oddziałowy reprezentuje Organizację Oddziałową oraz kieruje jej działaniami.

§ 64

Powołanie albo odwołanie Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczących Zarządu Oddziałowego, o których mowa w § 62 pkt 3 Statutu lub zastępców Wiceprzewodniczących, o którym mowa w § 62 pkt 4 Statutu następuje po ogłoszeniu w formie protokołu wyników głosowania przez Komisję Skrutacyjną.

§ 65

1. Zebrania Zarządu Oddziałowego zwoływane są w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące.
2. Pierwsze zebranie nowo wybranego Zarządu Oddziałowego zwoływane jest nie później niż w terminie 30 dni od zakończenia Oddziałowej Konferencji Delegatów. Zwołuje je Przewodniczący Zarządu Oddziałowego.
3. W zebraniach Zarządu Oddziałowego mogą brać udział:
 - 1) Przewodniczący albo Wiceprzewodniczący Oddziałowej Komisji Rewizyjnej z prawem zgłaszania wniosków i projektów uchwał;
 - 2) członkowie Oddziałowej Komisji Rewizyjnej z głosem doradczym;
 - 3) zaproszeni goście z głosem doradczym.

§ 66

Do zadań Zarządu Oddziałowego, w szczególności należą:

- 1) kierowanie działalnością Organizacji Oddziałowej;
- 2) wypracowywanie stanowiska Organizacji Oddziałowej na zebrania Zarządu Głównego oraz posiedzenia Krajowego Zjazdu Delegatów;

- 3) reprezentowanie członków Organizacji Oddziałowej wobec władz i organów administracji państwowej i samorządowej oraz podmiotów gospodarczych, a także innych organizacji i instytucji;
- 4) zwoływanie Oddziałowej Konferencji Delegatów;
- 5) zatwierdzanie decyzji Prezydium Zarządu Oddziałowego;
- 6) rozpatrywanie odwołań od uchwał Zarządu Terenowego;
- 7) opiniowanie projektów aktów prawnych oraz przedstawiania wniosków i postulatów dotyczących treści tworzonych aktów prawnych, z uwzględnieniem § 9 ust. 2 Statutu;
- 8) zarządzanie majątkiem Organizacji Oddziałowej;
- 9) uchwalanie budżetu Organizacji Oddziałowej;
- 10) powoływanie i kierowanie pracami organów pomocniczych;
- 11) zlecanie bieżących zadań dla Prezydium i Przewodniczącego Zarządu Oddziałowego;
- 12) składanie Oddziałowej Konferencji Delegatów sprawozdań ze swej działalności;
- 13) podejmowanie uchwał w sprawach nie objętych Statutem, a dotyczących działalności Organizacji Oddziałowej;
- 14) współpracowanie z Oddziałową Komisją Rewizyjną, w tym ustosunkowywanie się do jej wniosków, uwag lub zaleceń;
- 15) składanie wniosków o oddelegowanie członków organów organizacji oddziałowej do pracy związkowej z zachowaniem prawa do wynagrodzenia;
- 16) organizowanie i koordynowanie działalności gospodarczej Zarządu Oddziałowego.

§ 67

W Zarządzie Oddziałowym działa Prezydium Zarządu Oddziałowego, w skład, którego wchodzi:

- 1) Przewodniczący Zarządu Oddziałowego;
- 2) Wiceprzewodniczący Zarządu Oddziałowego.

§ 68

1. Prezydium Zarządu Oddziałowego kieruje bieżącą działalnością Zarządu Oddziałowego.
2. Pracami Prezydium Zarządu Oddziałowego kieruje Przewodniczący Zarządu Oddziałowego.
3. Przewodniczący Zarządu Oddziałowego określa zakres obowiązków poszczególnych członków Prezydium. Zakres obowiązków określany jest na pierwszym zebraniu

Prezydium Zarządu Oddziałowego, które odbywa się w terminie 30 dni od dnia, w którym zakończyła się Oddziałowa Konferencja Delegatów.

§ 69

1. Prezydium Zarządu Oddziałowego działa pomiędzy zebraniem Zarządu Oddziałowego. Zebrania Prezydium Zarządu Oddziałowego odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz na 3 miesiące.
2. Prezydium Zarządu Oddziałowego odpowiada za realizację uchwał Oddziałowej Konferencji Delegatów lub Zarządu Oddziałowego.
3. Decyzje podjęte przez Prezydium Zarządu Oddziałowego podlegają zatwierdzeniu przez Zarząd Oddziałowy na jego najbliższym zebraniu. Brak zatwierdzenia decyzji skutkuje jej nieważnością.

§ 70

1. Prezydium Zarządu Oddziałowego koordynuje, bilansuje oraz prowadzi sprawozdawczość z działalności Organizacji Oddziałowej, w szczególności gospodarczej oraz finansowej.
2. Sprawozdanie finansowe sporządzane jest przez członka Prezydium Zarządu Oddziałowego odpowiedzialnego za finanse i przedstawiane przez niego do zatwierdzenia Zarządowi Oddziałowemu i Oddziałowej Komisji Rewizyjnej w terminie 3 miesięcy po zakończeniu roku kalendarzowego.

Oddziałowa Komisja Rewizyjna

§ 71

Oddziałowa Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym. W skład Oddziałowej Komisji Rewizyjnej wchodzi:

- 1) Przewodniczący;
- 2) co najmniej dwóch Wiceprzewodniczących.

§ 72

Powołanie albo odwołanie członków Oddziałowej Komisji Rewizyjnej, o których mowa w § 62 pkt 6 Statutu lub zastępców Wiceprzewodniczących Oddziałowej Komisji Rewizyjnej, o którym mowa w § 62 pkt 7 Statutu następuje po ogłoszeniu w formie protokołu wyników głosowania przez Komisję Skrutacyjną.

§ 73

Zebrania Oddziałowej Komisji Rewizyjnej zwoływane są w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące.

§ 74

Oddziałowa Komisja Rewizyjna prowadzi księgi zebrań, w których dokumentuje przebieg zebrań i podjęte przez siebie czynności.

§ 75

Do zadań Oddziałowej Komisji Rewizyjnej należą:

- 1) kontrola działalności organów Organizacji Oddziałowej, w szczególności w zakresie jej zgodności z przepisami obecnie obowiązującego prawa, zapisami Statutu lub regulacjami wewnątrzwiązkowymi;
- 2) nadzór nad prawidłowością zarządzania majątkiem Organizacji Oddziałowej;
- 3) ocena sprawozdań Zarządu Oddziałowego dotyczących jego działalności, w tym w szczególności spraw majątkowych w zakresie ich zgodności z prowadzonymi księgami i dokumentami;
- 4) składanie sprawozdań oraz wniosków Oddziałowej Konferencji Delegatów z wyników oceny, o której mowa w § 75 pkt 3 Statut;
- 5) zwołanie nadzwyczajnej Oddziałowej Konferencji Delegatów.

§ 76

1. W celu wykonywania swoich obowiązków Oddziałowa Komisja Rewizyjna może badać wszystkie dokumenty będące w posiadaniu Organizacji Oddziałowej, jak i żądać od Zarządu Oddziałowego wyjaśnień.
2. Organy organizacji oddziałowej i terenowej mają obowiązek udzielenia odpowiedzi na pytania zadane przez Oddziałową Komisję Rewizyjną oraz udzielenia niezbędnych wyjaśnień w terminie 14 dni od dnia dostarczenia im żądania w tym zakresie

§ 77

Oddziałowa Komisja Rewizyjna nie może wydawać Zarządowi Oddziałowemu wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw Organizacji Oddziałowej.

Organy Organizacji Terenowej

Walne Zebranie

§ 78

1. Walne Zebranie jest organem stanowiącym Organizacji Terenowej.
2. W Walnym Zebraniu z prawem głosu biorą udział wszyscy członkowie Organizacji Terenowej.
3. W Walnym Zebraniu mogą brać udział przedstawiciele Zarządu Oddziałowego lub zaproszeni goście z głosem doradczym.

§ 79

Do zadań Walnego Zebrania należy w szczególności:

- 1) wybieranie delegatów na Oddziałową Konferencję Delegatów
- 2) ustalanie liczby Wiceprzewodniczących Zarządu Terenowego;
- 3) wybieranie albo odwołanie Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących Zarządu Terenowego;
- 4) ustalanie liczby i wybór zastępców Wiceprzewodniczących Zarządu Terenowego;
- 5) ustalanie liczby Wiceprzewodniczących Terenowej Komisji Rewizyjnej;
- 6) wybieranie albo odwołanie Przewodniczącego i wiceprzewodniczących Terenowej Komisji Rewizyjnej;
- 7) ustalanie liczby i wybór zastępców Wiceprzewodniczących Terenowej Komisji Rewizyjnej;
- 8) powołanie komisji skrutacyjnej oraz określenie liczby jej członków;
- 9) zatwierdzanie sprawozdań Zarządu Terenowego z działalności Organizacji Terenowej;
- 10) zatwierdzanie sprawozdań finansowych przedstawianych przez Zarząd Terenowy;
- 11) rozpatrywanie sprawozdań i wniosków Terenowej Komisji Rewizyjnej w przedmiocie działalności Zarządu Terenowego w okresie sprawozdawczym;
- 12) udzielanie absolutorium Zarządowi Terenowemu;
- 13) uchwalanie programu działania Organizacji Terenowej;
- 14) uchwalanie regulaminu działania Walnego Zebrania, Zarządu Terenowego, Terenowej Komisji Rewizyjnej;
- 15) rozpatrywanie zgłoszonych w trakcie Walnego Zebrania wniosków.

Zarząd Terenowy

§ 80

1. Zarząd Terenowy jest organem wykonawczym Organizacji Terenowej. W skład Zarządu wchodzi:
 - 1) Przewodniczący;
 - 2) Wiceprzewodniczący.
2. Zarząd Terenowy reprezentuje Organizację Terenową oraz kieruje jej działaniami.

§ 81

Powołanie albo odwołanie członków Zarządu Terenowego, o których mowa w § 79 pkt 3 Statutu lub zastępców Wiceprzewodniczących, o którym mowa w § 79 pkt 4 Statutu następuje po ogłoszeniu w formie protokołu wyników głosowania przez Komisję Skrutacyjną.

§ 82

1. Zebrania Zarządu Terenowego zwoływane są w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące.
2. Pierwsze zebranie nowo wybranego Zarządu Terenowego zwoływane jest nie później niż w terminie 30 dni od zakończenia Walnego Zebrania. Zwołuje je Przewodniczący Zarządu Terenowego.
3. W zebraniach Zarządu Terenowego mogą brać udział:
 - 1) Przewodniczący albo Wiceprzewodniczący Terenowej Komisji Rewizyjnej z prawem zgłaszania wniosków i projektów uchwał;
 - 2) członkowie Terenowej Komisji Rewizyjnej z głosem doradczym;
 - 3) zaproszeni goście z głosem doradczym.

§ 83

Do zadań Zarządu Terenowego, w szczególności należą:

- 1) kierowanie działalnością Organizacji Terenowej;
- 2) przyjmowanie członków, prowadzenie rejestru członków i wydawanie legitymacji członkowskich;
- 3) reprezentowanie interesów członków Organizacji Terenowej wobec kierownictwa służbowego;
- 4) zarządzanie majątkiem Organizacji Terenowej;
- 5) uchwalanie budżetu Organizacji Terenowej;
- 6) składanie sprawozdań ze swej działalności na Walnym Zebraniu albo Terenowej Konferencji Delegatów;
- 7) podejmowanie uchwał w przedmiocie działalności Organizacji Terenowej w sprawach nie objętych Statutem;
- 8) wypracowanie stanowiska Zarządu Terenowego na zebrania Zarządu Oddziałowego oraz posiedzenia Oddziałowej Konferencji Delegatów;
- 9) współpracowanie z Terenową Komisją Rewizyjną, w tym ustosunkowywanie się do jej wniosków, uwag lub zaleceń;
- 10) zwoływanie Walnych Zebrań.

Terenowa Komisja Rewizyjna

§ 84

Terenowa Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym. W skład Terenowej Komisji Rewizyjnej wchodzi:

- 1) Przewodniczący;
- 2) co najmniej dwóch Wiceprzewodniczących.

§ 85

Powołanie albo odwołanie członków Terenowej Komisji Rewizyjnej, o których mowa w § 79 pkt 6 Statutu lub wybór zastępców Wiceprzewodniczących Terenowej Komisji Rewizyjnej, o których mowa w § 79 pkt 7 Statutu następuje po ogłoszeniu w formie protokołu wyników głosowania przez Komisję Skrutacyjną.

§ 86

1. Zebranie Terenowej Komisji Rewizyjnej zwoływane są w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące.
2. Terenowa Komisja Rewizyjna prowadzi księgi zebrań, w których dokumentuje podjęte przez siebie czynności.

§ 87

Do zadań Terenowej Komisji Rewizyjnej należą:

- 1) kontrola działalności organów Organizacji Terenowej, w szczególności w zakresie jej zgodności z przepisami obecnie obowiązującego prawa, zapisami Statutu, regulacjami wewnątrzorganizacyjnymi;
- 2) nadzór nad prawidłowością zarządzania majątkiem Organizacji Terenowej;
- 3) ocena sprawozdań Zarządu Terenowego dotyczących jego działalności, w tym w szczególności spraw majątkowych w zakresie ich zgodności z prowadzonymi księgami i dokumentami;
- 4) składanie sprawozdań oraz wniosków Walnemu Zebraniu z wyników oceny, o której mowa w § 87 pkt 3 Statut;
- 5) zwołanie nadzwyczajnych Walnych Zebrań.

§ 88

1. W celu wykonywania swoich obowiązków Terenowa Komisja Rewizyjna może badać wszystkie dokumenty znajdujące się w posiadaniu Organizacji Terenowej, jak i żądać od Zarządu Terenowego niezbędnych wyjaśnień.

2. Organy organizacji terenowej mają obowiązek udzielenia odpowiedzi na pytania zadane przez Oddziałową Komisję Rewizyjną oraz udzielenia niezbędnych wyjaśnień w terminie 14 dni od dnia dostarczenia im żądania w tym zakresie

§ 89

Terenowa Komisja Rewizyjna nie może wydawać Zarządowi Terenowemu wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw Organizacji Terenowej.

ROZDZIAŁ VI ZASADY PRZEPROWADZANIA ZEBRAŃ I POSIEDZEŃ ORAZ PODEJMOWANIA DECYZJI

Podejmowanie decyzji

§ 90

1. Organy Związku podejmują decyzje na posiedzeniach lub zebraniach w formie uchwały.
2. Uchwały mogą być powzięte, jeżeli wszyscy członkowie właściwego organu Związku zostali prawidłowo zawiadomieni o miejscu i terminie zwołania posiedzenia lub zebrania.
3. Uchwały mogą zostać powzięte mimo braku prawidłowego zawiadomienia, jeżeli wszyscy członkowie właściwego organu Związku są obecni i nikt nie zgłosi sprzeciwu w stosunku do podjęcia uchwały.
4. Do ważności uchwał wymagana jest obecności co najmniej połowy członków właściwego organu Związku, z zastrzeżeniem § 95 ust. 4 Statutu.
5. Uchwały organów związku podejmowane są zwykłą większością głosów, chyba że Statut Związku stanowi inaczej.
6. W przypadku równej liczby głosów uchwała nie zostaje podjęta.

Postanowienia ogólne dotyczące zasad przeprowadzania posiedzeń lub zebrań

§ 91

1. Organy stanowiące Związku obradują na posiedzeniach:
 - 1) wyborczo – sprawozdawczych;
 - 2) sprawozdawczych;
 - 3) nadzwyczajnych.
2. Organy wykonawcze oraz kontrolne Związku lub organy pomocnicze obradują na zebraniach.
3. Organy Związku obradują wyłącznie nad sprawami ujętymi w porządku obrad.

§ 92

1. Posiedzenia lub zebrania zwołuje się, w terminach przewidzianych w Statucie.
2. Posiedzenia lub zebrania mogą odbywać się w formie stacjonarnej albo zdalnej. W formie zdalnej odbywają się przy użyciu środków porozumiewania się na odległość.
3. Tryb oraz zasady przeprowadzania posiedzeń lub zebrań w formie zdalnej uchwalają organy wykonawcze jednostek organizacyjnych związku.
4. O terminie i miejscu posiedzenia lub zebrania zawiadamia się członków organu Związku, z zastrzeżeniem § 113 ust. 2 Statut.

§ 93

1. Rozpoczęcie obrad może nastąpić wyłącznie w obecności co najmniej połowy uczestników posiedzenia lub zebrania uprawnionych do głosowania.
2. Po rozpoczęciu posiedzenia lub zebrania przewodniczący obrad podaje porządek obrad.
3. Po podaniu porządku obrad na wniosek uczestnika posiedzenia lub zebrania posiadającego prawo głosu można wprowadzić zmiany w porządku obrad. Zmianę w porządku obrad wprowadza się zwykłą większością głosów uczestników posiedzenia lub zebrania uprawnionych do głosowania.
4. Porządek obrad posiedzenia lub zebrania zatwierdza się zwykłą większością głosów uczestników posiedzenia lub zebrania uprawnionych do głosowania.

§ 94

1. Posiedzeniom lub zebraniom przewodniczy Prowadzący.
2. Do zadań Prowadzącego należy w szczególności:
 - 1) otwieranie, prowadzenie oraz zamykanie posiedzenia lub zebrania;
 - 2) stwierdzenie wymaganego kworum, z zastrzeżeniem § 122 ust. 4 pkt 3 Statutu;
 - 3) przerywanie posiedzenia lub zebrania;
 - 4) zamykanie głosowania i ogłaszanie jego wyniku.

§ 95

1. Sprawdzenie kworum następuje po rozpoczęciu posiedzenia lub zebrania. Podstawą dla sprawdzenia kworum w trakcie posiedzenia lub zebrania stacjonarnego są podpisy uczestników obrad na liście obecności. Sprawdzenie kworum na posiedzeniu lub zebraniu zdalnym odbywa się poprzez odnotowanie na liście obecności prowadzonej przez Prowadzącego obrady obecnych i nieobecnych uczestników na podstawie

logowania albo na podstawie sprawdzenia obecności, przez wyczytanie nazwisk i potwierdzenie obecności przez uczestnika słowem „obecny” lub „obecna”.

2. W trakcie posiedzenia lub zebrania, przed przystąpieniem do głosowania, sprawdzenie kworum następuje z inicjatywy przewodniczącego obrad lub na wniosek uczestnika posiedzenia lub zebrania. Sprawdzenie kworum przed przystąpieniem do głosowania na posiedzeniu lub zebraniu stacjonarnym następuje poprzez policzenie uczestników obrad uprawnionych do głosowania, obecnych w danym momencie na sali. Sprawdzenie kworum przed przystąpieniem do głosowania na posiedzeniu lub zebraniu zdalnym następuje poprzez sprawdzenie listy obecności, o której mowa w § 95 ust. 1 Statutu poprzez wyczytanie nazwisk obecnych uczestników i ponowne potwierdzenie przez nich swojej obecności.
3. Jeżeli w trakcie posiedzenia lub zebrania zostanie stwierdzony brak wymaganego kworum, przewodniczący obrad przerywa je i wzywa uczestników posiedzenia lub zebrania do powrotu na salę. Jeżeli po przerwie brak jest wymaganego kworum Prowadzący zamyka posiedzenie lub zebranie.
4. W przypadku zamknięcia posiedzenia lub zebrania z powodu braku wymaganego kworum, organ, który zwoływał zebranie lub posiedzenie w pierwszym terminie, zwołuje się je w kolejnym terminie. Na posiedzeniu lub zebraniu zwołanym w kolejnym terminie ważność podejmowanych uchwał nie jest uzależniona od wymaganego kworum.

§ 96

Prowadzący może przerwać posiedzenie lub zebranie w sytuacji poważnego zakłócenia porządku obrad. Przerwa trwa do momentu zaprowadzenia ładu na sali obrad.

§ 97

1. Podczas posiedzenia lub zebrania mogą być zgłaszane wnioski formalne, które poddaje się pod głosowanie natychmiast po ich zgłoszeniu, jednak nie w trakcie zabierania głosu przez innego uczestnika posiedzenia lub zebrania albo w trakcie głosowania.
2. Wniosek formalny może dotyczyć:
 - 1) ograniczenia czasu wystąpień mówców;
 - 2) zarządzenia przerwy w obradach;
 - 3) zarządzenia głosowania imiennego;
 - 4) stwierdzenia kworum;
 - 5) głosowania bez dyskusji;
 - 6) zamknięcia dyskusji;
 - 7) powtórnego głosowania;

- 8) zamknięcia listy wyborczej.
3. W sprawie wniosku formalnego udziela się głosu poza listą mówców. Zabranie głosu w tej sprawie nie może trwać dłużej niż 1 minutę.
4. Wniosek o głosownie bez dyskusji, o zamknięcie dyskusji oraz zamknięcie listy mówców nie może dotyczyć:
 - 1) spraw dotyczących powołania lub odwołania członka organu Związku;
 - 2) spraw dotyczących budżetu oraz zarządzania majątkiem;
 - 3) spraw dotyczących zmiany Statutu.

§ 98

1. W trakcie dyskusji nad konkretnym punktem porządku obrad, który dotyczy podjęcia uchwały, uczestnik posiedzenia lub zebrania, któremu przysługuje prawo głosu może złożyć wniosek o odrzucenie projektu uchwały albo wprowadzenie poprawek do projektu uchwały. Wnioski te wymagają uzasadnienia.
2. Zgłoszenie wniosku o wprowadzenie poprawek do treści projektu uchwały wiąże się z koniecznością przegłosowania zgłoszonych poprawek. Przegłosowanie poprawek następuje zwykłą większością głosów uprawnionych do głosowania.

§ 99

Podczas posiedzenia lub zebrania mogą być składane wnioski wolne. Wnioski wolne składa się w punkcie poprzedzającym zakończenie obrad.

§ 100

1. Dyskusję przeprowadza się oddzielnie nad każdym punktem porządku obrad. Organ stanowiący Związku może podjąć decyzję o przeprowadzeniu łącznej debaty nad więcej niż jednym punktem, jeśli przemawiają za tym względy merytoryczne. Decyzję taką podejmuje się zwykłą większością głosów osób uprawnionych do głosowania.
2. W dyskusji nad danym punktem porządku obrad przewodniczący obrad udziela głosu w pierwszej kolejności sprawozdawcy lub wnioskodawcy, a następnie pozostałym uczestnikom obrad, według kolejności ich zgłoszeń.
3. Przewodzący może określić dopuszczalny czas wystąpień osób zabierających głos w danym punkcie porządku obrad, za zgodą zwykłej większości uczestników posiedzenia lub zebrania uprawnionych do głosowania. Ograniczenie czasu wystąpień nie może dotyczyć wnioskodawcy.
4. W dyskusji nad danym punktem porządku obrad, uczestnik obrad może zabrać głos tylko raz, z zastrzeżeniem § 100 ust. 10 Statutu.
5. Poza kolejnością zgłoszonych mówców przewodniczący obrad udziela głosu w trybie sprostowania. Wystąpienie w trybie sprostowania nie może trwać dłużej niż 3 min.

6. Jeżeli mówca odbiega od przedmiotu obrad, przewodniczący obrad przywołuje go do porządku. Po dwukrotnym przywołaniu do porządku, przewodniczący obrad może odebrać mówcy głos. Okoliczność tę odnotowuje się w protokole posiedzenia lub zebrania.
7. Jeżeli mówca przekracza ustalony czas wystąpienia, Prowadzący obrady zwraca mu uwagę. Po dwukrotnym zwróceniu uwagi, Prowadzący odbiera mówcy głos. Okoliczność tę odnotowuje się w protokole posiedzenia lub zebrania.
8. Jeżeli treść lub forma wystąpienia mówcy w sposób oczywisty zakłócają porządek obrad lub powagę posiedzenia, przewodniczący obrad przywołuje mówcę do porządku lub odbiera mu głos. Okoliczność tę odnotowuje się w protokole posiedzenia lub zebrania.
9. Jeżeli przewodniczący obrad chce wziąć udział w dyskusji, powinien wpisać się na listę mówców. Na czas swojego wystąpienia obradom przewodzi jego zastępca.
10. Po zakończeniu dyskusji sprawozdawcy, wnioskodawcy przysługuje zdanie końcowe.
11. Po wyczerpaniu listy mówców lub przedstawieniu zdania końcowego, o którym mowa w § 100 ust. 10 Statutu Prowadzący zamyka dyskusję.
12. Po zamknięciu dyskusji Prowadzący obrady rozpoczyna procedurę głosowania nad zgłoszonymi wnioskami. Od tej chwili można zabrać głos tylko w celu zgłoszenia lub uzasadnienia wniosku formalnego o sposobie lub porządku głosowania i to jedynie przed zarządzeniem głosowania.

§ 101

1. Porządek głosowania ustala Prowadzący obrady, z tym, że najpierw głosuje się nad wnioskami najdalej idącymi.
2. Prowadzący obrady odczytuje każdy wniosek przed głosowaniem.

§ 102

1. Uczestnik posiedzenia lub zebrania wyraża swoją wolę w głosowaniu poprzez oddanie głosu: „za” albo „przeciw” albo „wstrzymuje się od głosu”.
2. Głosowanie może być jawne, tajne lub imienne.
3. Głosować można wyłącznie osobiście.
4. Głosowanie jawne odbywa się przez podniesienie ręki. Podczas posiedzeń Krajowego Zjazdu Delegatów lub Oddziałowej Konferencji Delegatów głosuje się przez podniesienie mandatu. Głosowanie jawne może odbyć się również przy pomocy urządzeń i systemów elektronicznych do liczenia głosów lub umożliwiających sporządzanie i utrwalanie imiennego wykazu głosowań.
5. Głosowanie tajne i imienne przeprowadza się:

- 1) w przypadkach przewidzianych w Statucie;
 - 2) na wniosek uczestnika obrad przyjętego przez zwykłą większość uprawnionych do głosowania.
6. W przypadku zarządzenia głosowania tajnego powołuje się komisję skrutacyjną. Głosowanie tajne odbywa się przez oddanie głosu na karcie do głosowania opatrzonej pieczęcią Związku lub właściwej Komisji Rewizyjnej. Wynik głosowania tajnego odnotowuje się w protokole komisji skrutacyjnej i w protokole posiedzenia lub zebrania. Odpowiednie zastosowanie mają przepisy Rozdziału VIII Statutu w części dotyczącej komisji skrutacyjnej. Głosowanie tajne może odbyć się również za pomocą środków porozumiewania się na odległość umożliwiających przeprowadzenie takiego głosowania.
 7. Głosowanie imienne odbywa się przez wywołanie w kolejności alfabetycznej nazwisk uczestników posiedzenia lub zebrania, którym przysługuje prawo głosu i odnotowanie w protokole czy uczestnik oddał głos „za”, „przeciw” czy „wstrzymuję się od głosu”.
 8. Głosujący ma prawo zgłoszenia swojego głosu do protokołu, który odnotowuje się imiennie w protokole z posiedzenia lub zebrania.
 9. W przypadku wątpliwości co do wyniku głosowania, przewodniczący obrad zarządza powtórne głosowanie.
 10. Organy Związku mogą głosować przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość oraz w trybie obiegowym.
 11. Prowadzący obrady ogłasza wynik każdego głosowania jawnego, w tym głosowań imiennych, niezwłocznie po ustaleniu ich wyników. Przewodniczący komisji skrutacyjnej ogłasza wyniki głosowania tajnego niezwłocznie po ich ustaleniu.

§ 103

1. Z posiedzeń lub zebrań sporządza się protokół, w którym należy odnotować:
 - 1) liczbę uczestników z prawem głosu;
 - 2) liczbę uczestników bez prawa głosu;
 - 3) treść złożonych wniosków wraz z nazwiskiem i imieniem wnioskodawcy;
 - 4) podjęte uchwały i przyjęte stanowiska;
 - 5) przebieg oraz wynik głosowań;
 - 6) podstawowe informacje o przebiegu obrad, w tym główne tezy wystąpień.
2. Do protokołów posiedzeń lub zebrań załącza się:
 - 1) lista obecności uczestników posiedzenia lub zebrania;
 - 2) podjęte uchwały;

- 3) protokoły komisji skrutacyjnej;
 - 4) oświadczenia i inne dokumenty złożone do protokołu.
3. Protokół sporządza sekretarz albo protokolant. Protokolant lub sekretarz powoływany jest przez przewodniczącego obrad. Protokolanta powołuje się pod nieobecność sekretarza lub na jego wniosek.
 4. Protokół podpisują wszystkie osoby sporządzające protokół oraz przewodniczący obrad.
 5. Kopię lub odpis protokołu doręcza się w terminie 14 dni roboczych każdemu członkowi organu wykonawczego lub kontrolnego Związku, który o to zawniósł. Wniosek o dostarczenie protokołu zgłasza się w terminie 3 dni roboczych od dnia zakończenia posiedzenia lub zebrania.
 6. Kopię lub odpis protokołu, o którym mowa w pkt 5, doręcza się w formie elektronicznej lub papierowej.
 7. Każdy kto brał udział w posiedzeniu lub zebraniu i zabierał głos w dyskusji może zgłosić uwagi do protokołu w formie pisemnej w terminie 3 dni roboczych od dnia doręczenia mu protokołu. O przyjęciu lub odrzuceniu tych uwag rozstrzyga Prowadzący obrady. Od decyzji Prowadzącego służy odwołanie do organu wykonawczego jednostki organizacyjnej Związku, w której przeprowadzane było posiedzenie lub zebranie.
 8. W przypadku niewniesienia uwag do protokołu uważa się go za przyjęty.

Zasady przeprowadzania posiedzeń

§ 104

1. Posiedzenia wyborczo – sprawozdawcze odbywają się co 4 lata.
2. W przypadku wystąpienia okoliczności faktycznych o charakterze siły wyższej posiedzenie może odbyć się w terminie późniejszym niż ten określony w §104 ust.1 Statutu, nie później jednak niż 3 miesiące od dnia ustąpienia okoliczności o charakterze siły wyższej.
3. Organ wykonawczy jednostki organizacyjnej Związku zawiadamia o terminie, w jakim odbędzie się posiedzenie wyborczo-sprawozdawcze nie później niż 6 miesięcy przed upływem kadencji organów jednostki organizacyjnej Związku.
4. Jeżeli posiedzenie wyborczo – sprawozdawcze nie zostanie zwołane przez właściwy Zarząd jednostki organizacyjnej Związku w terminie wskazanym w § 104 ust. 3 Statutu zwołuje je właściwa dla tej jednostki organizacyjnej Komisja Rewizyjna. Posiedzenie wyborczo – sprawozdawcze zwołane przez właściwą Komisję Rewizyjną odbywa się w terminie wskazanym w § 104 ust. 1 Statutu.

§ 105

1. Posiedzenie sprawozdawcze odbywa się co 2 lata po rozpoczęciu kadencji organu jednostki organizacyjnej Związku nie później niż w okresie 3 miesięcy po upływie połowy kadencji organu jednostki organizacyjnej Związku.
2. W przypadku wystąpienia okoliczności faktycznych o charakterze siły wyższej posiedzenie może odbyć się w terminie późniejszym niż ten określony w § 105 ust.1 Statutu, nie później jednak niż 3 miesiące od dnia ustąpienia okoliczności o charakterze siły wyższej.
3. Organ wykonawczy jednostki organizacyjnej Związku zawiadamia o terminie, w jakim odbędzie się posiedzenie sprawozdawcze nie później niż 6 miesięcy przed upływem połowy kadencji organu jednostki organizacyjnej Związku.
4. Jeżeli posiedzenie sprawozdawcze nie zostanie zwołane przez właściwy Zarząd jednostki organizacyjnej Związku w terminie wskazanym w § 105 ust. 3 Statutu zwołuje je właściwa dla tej jednostki organizacyjnej Komisja Rewizyjna. Posiedzenie sprawozdawcze zwołane przez właściwą Komisję Rewizyjną odbywa się w terminie wskazanym w § 105 ust. 1 Statutu.

§ 106

1. Posiedzenie nadzwyczajne odbywa się w przypadku:
 - 1) złożenia wniosku przez więcej niż połowę członków właściwego Zarządu jednostki organizacyjnej Związku;
 - 2) złożenia wniosku przez właściwą Komisję Rewizyjną;
 - 3) podjęcia uchwały o wotum nieufności albo wygaśnięcia mandatu wobec członków właściwego Zarządu jednostki organizacyjnej Związku;
 - 4) podjęcia uchwały organu stanowiącego właściwej jednostki organizacyjnej Związku w przedmiocie zwołania nadzwyczajnego posiedzenia;
 - 5) podjęcia uchwały przez Zarząd Organizacji Krajowej w przedmiocie zwołania posiedzenia nadzwyczajnego w celu uchwalenia zmian w Statucie.
2. Posiedzenie nadzwyczajne zwołuje właściwy Zarząd jednostki organizacyjnej Związku nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku albo podjęcia uchwały, o których mowa w § 106 ust. 1 pkt 1-5 Statutu.
3. Jeżeli posiedzenie nadzwyczajne nie zostanie zwołane przez właściwy Zarząd jednostki organizacyjnej Związku w terminie wskazanym w § 106 ust 2 Statutu zwołuje je właściwa dla tej jednostki organizacyjnej Komisja Rewizyjna z zastrzeżeniem § 106 ust. 1 pkt 5 Statutu. Posiedzenie nadzwyczajne zwołane przez właściwą Komisję Rewizyjną odbywa się w terminie wskazanym w § 106 ust. 2 Statutu.

4. O złożeniu wniosku, o którym mowa w § 106 ust. 1 pkt 1 Statutu oraz o podjęciu uchwał, o których mowa w § 106 ust. 1 pkt 3 i 4 Statutu, Zarząd jednostki organizacyjnej Związku niezwłocznie zawiadamia właściwą Komisję Rewizyjną.
5. Termin posiedzenia nadzwyczajnego, o którym mowa w § 106 ust. 1 pkt 5 Statutu, może ulec zmianie, w sytuacji, gdy zmiany treści Statutu wymagają szerszych uzgodnień. Termin posiedzenia nadzwyczajnego może zostać przesunięty maksymalnie o 2 miesiące od dnia, w którym miało się odbyć pierwotnie posiedzenie nadzwyczajne.

§ 107

Decyzję o zwołaniu posiedzenia podejmuje się w formie uchwały.

§ 108

1. Zawiadomienie o posiedzeniu organu stanowiącego jednostki organizacyjnej Związku Przewodniczący tego organu przekazuje jego członkom z podaniem terminu, miejsca i porządku obrad wraz z materiałami dotyczącymi spraw objętych porządkiem obrad co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem posiedzenia z zastrzeżeniem § 108 ust.2 Statutu. Zawiadomienie może być dokonane w formie pisemnej lub przy pomocy poczty elektronicznej.
2. W sprawach pilnych posiedzenie organu stanowiącego jednostki organizacyjnej Związku może być zwołane z jednodniowym wyprzedzeniem.
3. Zawiadomienie o posiedzeniu w przedmiocie przeprowadzenia wyborów dodatkowo musi zawierać dokładny zakres przewidzianych wyborów.

§ 109

1. Posiedzeniu organu stanowiącego Organizacji Krajowej lub Organizacji Oddziałowej Związku przewodniczy Przewodniczący oraz co najmniej jeden jego zastępca.
2. Przewodniczący posiedzenia oraz jego zastępcy wybierani są przez uczestników posiedzenia, którym przysługuje prawo głosu.

§ 110

1. Uchwałę w sprawie udzielenia absolutorium Organom Związku podejmuje się zwykłą większością głosów na posiedzeniu wyborczo-sprawozdawczym, na wniosek właściwej Komisji Rewizyjnej.
2. W głosowaniu nad absolutorium nie mogą brać udziału członkowie Organu, któremu udzielane jest absolutorium.

Zasady przeprowadzania zebrań

§ 111

1. Zebrania odbywają się w siedzibie organów wykonawczych oraz kontrolnych Związku lub innym miejscu uzgodnionym przez członków właściwego organu.

2. Zebranie zwołuje Przewodniczący organu wykonawczego lub kontrolnego jednostki organizacyjnej Związku.
3. Zebrania odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na 3 miesiące.

§ 112

1. Zebraniu przewodniczy Przewodniczący organu wykonawczego lub kontrolnego jednostki organizacyjnej Związku.
2. W razie nieobecności Przewodniczącego obradom przewodniczy Wiceprzewodniczący tego organu wskazany przez Przewodniczącego.

§ 113

1. Zawiadomienie o zwołaniu zebrania doręcza się członkom właściwego organu co najmniej 7 dni przed terminem zebrania, z zastrzeżeniem § 113 ust. 2 i 3 Statutu. Zawiadomienie o zwołaniu zebrania może być przekazane za pomocą poczty elektronicznej lub innych urządzeń, w tym w szczególności za pomocą telefonu lub tablicy ogłoszeń.
2. Zawiadomienie o zwołaniu zebrania nie jest konieczne, jeśli data kolejnego zebrania została ustalona na zebraniu.
3. W sprawach pilnych zebranie Organu Związku może być zwołane z jednodniowym wyprzedzeniem.
4. W zawiadomieniu o zwołaniu zebrania należy podać termin i miejsce obrad. Zawiadomienie takie powinno zawierać również porządek obrad lub co najmniej główny temat zebrania.

§ 114

1. Organy wykonawcze oraz kontrolne jednostek organizacyjnych Związku mogą zwołać zebranie informacyjne.
2. Do zebrania informacyjnego nie stosuje się § 93, 95, 97, 99 Statutu
3. Na zebraniu informacyjnym nie podejmuje się uchwał.

ROZDZIAŁ VII

ZASADY KANDYDOWANIA WYBÓR, ODWOŁANIE ORGANÓW ZWIĄZKU

§ 115

1. W wyborach głosować można tylko osobiście.
2. Nad tą samą uchwałą można głosować tylko jeden raz.
3. Wybory na członka organu Związku lub odwołanie z pełnienia członka organu Związku z pełnionej przez niego funkcji odbywa się w głosowaniu tajnym.

4. Głosowanie odbywa się na posiedzeniach organów stanowiących Związku zwołanych w celu przeprowadzenia wyborów.
5. Wybory do organów jednostek organizacyjnych Związku są ważne, jeżeli głosowanie odbyło się w obecności ponad ½ liczby osób uprawnionych do głosowania.

§ 116

1. Kandydatów na członków Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej oraz na zastępców Wiceprzewodniczących w Zarządzie Głównym oraz Głównej Komisji Rewizyjnej zgłaszają spośród siebie delegaci na Krajowy Zjazd Delegatów, z zastrzeżeniem § 117 ust. 1 Statutu.
2. Kandydatów na członków Zarządu Oddziałowego, Oddziałowej Komisji Rewizyjnej oraz Krajowego Zjazdu Delegatów zgłaszają spośród siebie delegaci na Oddziałową Konferencję Delegatów.
3. Kandydatów na członków Zarządu Terenowego, Terenowej Komisji Rewizyjnej oraz Oddziałowej Konferencji Delegatów zgłaszają spośród siebie członkowie Walnego Zebrania.
4. Liczba zgłaszanych kandydatów nie jest ograniczona.
5. Kandydatury na członków organów Związku należy umotywować.

§ 117

1. Zgłoszenie kandydatury na Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących Zarządu Głównego uzależnione jest od uzyskania uchwały Zarządu Oddziałowego w przedmiocie poparcia kandydata albo listy poparcia przez co najmniej 10 delegatów Krajowego Zjazdu Delegatów.
2. Lista poparcia powinna zawierać nazwisko i imię kandydata oraz funkcję na jaką ten kandyduje, a także nazwisko i imię wraz z numerem mandatu osoby popierającej. Ponadto lista poparcia musi zostać podpisana przez osobę popierającą.
3. Listę poparcia przekazuje się komisji skrutacyjnej.

§ 118

1. Zgłoszone kandydatury odczytywane są przez przewodniczącego posiedzenia. Po ich odczytaniu zgłoszony kandydat wyraża zgodę na kandydowanie.
2. Po wyrażeniu zgody na kandydowanie, nazwisko i imię kandydata umieszcza się alfabetycznie na liście wyborczej. Na liście wyborczej umieszcza się wszystkich zgłoszonych kandydatów, którzy wyrazili zgodę na kandydowanie. Następnie lista wyborcza zostaje zamknięta. Zamknięcie listy wyborczej następuje na wniosek formalny, o którym mowa w § 97 ust. 2 pkt 8 Statutu.

§ 119

Kandydaci na Przewodniczącego Zarządu Głównego, po zamknięciu listy wyborczej, przedstawiają się wyborcom i prezentują swój program.

§ 120

1. Głosowanie odbywa się przy pomocy kart do głosowania, na których umieszczona jest pieczęć Związku albo właściwej Komisji Rewizyjnej.
2. Karty do głosowania przygotowywane są przez komisję skrutacyjną, po przedstawieniu jej listy wyborczej.
3. Karty do głosowania sporządzane są oddzielnie do każdego wyboru w przedmiocie pełnienia określonej funkcji członka organu Związku.
4. Na karcie do głosowania wymienia się w kolejności alfabetycznej nazwiska i imiona zgłoszonych kandydatów.

§ 121

1. Uprawniony do głosowania oddaje głos na kandydata przez pozostawienie jego nazwiska i imienia nie skreślonego na karcie do głosowania.
2. W jednym głosowaniu można dokonać wyboru Wiceprzewodniczących, zastępców Wiceprzewodniczących lub delegatów organów Związku pochodzących z wyboru, jeżeli liczba zgłoszonych kandydatów odpowiada co najmniej liczbie osób, niezbędnej do pełnienia tych funkcji ustalonej w Statucie lub przez właściwy organ Związku.
3. Głos uważa się za ważny, jeżeli wyborca pozostawia na karcie do głosowania nie skreślone nazwiska i imiona w liczbie równej lub mniejszej, od wcześniej ustalonej przez właściwy organ, liczbie osób potrzebnych do pełnienia funkcji członka danego organu Związku.
4. Za nieważny uznaje się głos oddany na karcie do głosowania, na której wyborca:
 - 1) dopisał nazwisko lub imię osoby nie będącej kandydatem w wyborach.
O wątpliwościach w przedmiocie ważności głosu rozstrzyga komisja skrutacyjna;
 - 2) skreśla nazwiska i imiona wszystkich kandydatów umieszczonych na karcie do głosowania.
5. Głos nieważny uważa się za głos nieoddany.

§ 122

1. Organami wyborczymi powoływanymi w związku z koniecznością przeprowadzenia wyborów na członka organu we właściwej jednostce organizacyjnej Związku są komisje skrutacyjne.

2. Kandydatów na członków komisji skrutacyjnej zgłaszają spośród siebie delegaci lub członkowie organów stanowiących Związku.
3. Członkowie komisji skrutacyjnej nie mogą kandydować na członków organów Związku.
4. Do zadań komisji skrutacyjnej należy w szczególności:
 - 1) przygotowanie kart do głosowania;
 - 2) przygotowanie list wyborczych kandydatów;
 - 3) sprawdzenie wymaganego kworum;
 - 4) zebranie i sprawdzenie list poparcia kandydatów na Przewodniczących i Wiceprzewodniczących pod kątem zgodności z zapisami Statutu;
 - 5) liczenie głosów oddanych w trakcie głosowań i ustalenie wyników głosowania;
 - 6) sporządzenie w dwóch egzemplarzach protokołu głosowania i przedstawienie przewodniczącemu obrad wyniku głosowania;
 - 7) przekazanie przewodniczącemu obrad protokołów z przeprowadzonych wyborów wraz z zabezpieczonymi kartami do głosowania.

§ 123

1. W przypadku gdy został zgłoszony tylko jeden kandydat zostaje on wybrany, jeśli otrzyma więcej niż połowę oddanych głosów. Jeżeli kandydat nie uzyska wymaganej większości odpowiednio stosuje się zapisy § 116 -121 Statutu.
2. W przypadku gdy zostało zgłoszonych dwóch kandydatów, wybrany zostaje ten który otrzyma więcej niż połowę oddanych głosów.
3. W przypadku gdy zostało zgłoszonych kilku kandydatów wybrany zostaje ten który otrzymał więcej niż połowę oddanych głosów. Jeżeli żaden kandydat nie uzyska wymaganej większości przeprowadza się ponowne głosowanie. W ponownym głosowaniu wyboru dokonuje się spośród dwóch kandydatów, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali kolejno największą liczbę głosów. W ponownym głosowaniu wybrany zostaje kandydat, który otrzyma więcej niż połowę oddanych głosów.
4. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w § 123 ust. 2 lub 3 Statutu, kandydaci otrzymali równo po połowie głosów przeprowadza się ponowne głosowanie. W ponownym głosowaniu wybrany zostaje kandydat, który otrzyma więcej niż połowę oddanych głosów. Jeżeli mimo przeprowadzenia ponownego głosowania kandydaci otrzymają ponownie równo po połowie głosów o wyborze kandydata rozstrzyga losowanie, które przeprowadzane jest przez przewodniczącego posiedzenia. Przebieg losowania odnotowuje się w protokole posiedzenia lub zebrania.
5. W przypadku głosowania, o którym mowa w § 121 ust. 2 Statutu wybrani zostają ci kandydaci, którzy otrzymali więcej głosów, ale nie mniej niż ponad połowę ważnie oddanych głosów. Jeżeli wszystkie funkcje nie zostaną obsadzone, przeprowadza się ponowne głosowanie. W ponownym głosowaniu wyboru dokonuje się spośród

kandydatów, którzy nie otrzymali odpowiedniej ilości głosów. W ponownym głosowaniu wybrani zostają kandydaci, którzy otrzymali więcej głosów.

§ 124

1. Wybory uzupełniające przeprowadza się w sytuacji, gdy liczba członków danego organu Związku pochodzącego z wyboru zmniejszy się do stanu uniemożliwiającego lub znacznie utrudniającego funkcjonowanie organu.
2. Wybory uzupełniające przeprowadza się na posiedzeniu organu stanowiącego jednostki organizacyjnej Związku.

§ 125

1. Członka organu Związku można odwołać w przypadku:
 - 1) którym mowa w § 37 ust. 2 Statutu;
 - 2) uporczywego niewywiązywania się z obowiązków związanych z prawidłowym działaniem organu Związku;
 - 3) działania na szkodę Związku;
 - 4) tymczasowego aresztowania;
 - 5) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe umyślne;
 - 6) upływu 6 miesięcy od dnia zaprzestania wykonywania obowiązków z powodu choroby;
 - 7) popełnienia czynu o znamionach przestępstwa albo przestępstwa skarbowego, jeżeli popełnienie czynu jest oczywiste;
 - 8) trzykrotnego nieusprawiedliwionego niestawiennictwa na obradach organu.
2. Odwołania członka organu Związku pochodzącego z wyborów z pełnionej przez niego funkcji dokonuje organ, który wybrał go na członka organu Związku.
3. Decyzję o odwołaniu członka organu Związku z pełnionej przez niego funkcji podejmuje się zwykłą większością głosów uprawnionych do głosowania.

ROZDZIAŁ VIII FORMY PROTESTU

§ 126

Związek wszczyna i prowadzi spory zbiorowe we wszystkich przewidzianych prawem przypadkach oraz we wszystkich dopuszczalnych prawem formach.

§ 127

1. Decyzję o wejściu w spór zbiorowy, jego zawieszeniu albo zakończeniu na poziomie ogólnokrajowym podejmuje Zarząd Główny w drodze uchwały.

2. Decyzję o wejściu w spór zbiorowy, jego zawieszeniu albo zakończeniu na poziomie oddziałów, ośrodków, ośrodków szkolenia i pozostałych jednostek organizacyjnych Straży Granicznej podejmuje właściwy miejscowo Zarząd Oddziałowy.
3. O podjęciu każdej decyzji, o której mowa w § 126 ust. 2 Statutu Zarząd Oddziałowy zawiadamia Zarząd Główny niezwłocznie, nie później niż następnego dnia roboczego po podjęciu decyzji.

§ 128

1. W sporze zbiorowym na poziomie ogólnokrajowym Związek jest reprezentowany przez Zarząd Główny.
2. W sporze zbiorowym na poziomie oddziałów, ośrodków, ośrodków szkolenia i niższych jednostek organizacyjnych Straży Granicznej Związek jest reprezentowany przez właściwy miejscowo Zarząd Oddziałowy.
3. Organy uprawnione do reprezentowania Związku w sporze zbiorowym decydują o wszystkich działaniach podejmowanych w toku sporu zbiorowego, w tym o przyjmowanych formach akcji protestacyjnej.

§ 129

Organy uprawnione do reprezentowania Związku w sporze zbiorowym mogą zwrócić się do innych związków zawodowych, federacji, konfederacji oraz międzynarodowych organizacji związkowych o poparcie Związku w sporze zbiorowym, w tym w formie organizacji strajku solidarnościowego.

§ 130

1. Na potrzeby sporu zbiorowego można utworzyć Fundusz Akcji Protestacyjnej.
2. Decyzję o utworzeniu funduszu, dysponowaniu jego majątkiem, likwidacji i przeznaczeniu majątku po zlikwidowanym funduszu podejmuje organ uprawniony do reprezentowania Związku w sporze zbiorowym.
3. Fundusz Akcji Protestacyjnej ulega likwidacji bez podejmowania uchwały z chwilą zakończenia sporu zbiorowego. Nie zwalnia to uprawnionego organu z obowiązku podjęcia uchwały o przeznaczeniu majątku pozostałego po zlikwidowanym funduszu.

ROZDZIAŁ IX ZWIĄZKOWA OCHRONA PRAWNA

§ 131

1. Związek zapewnia ochronę prawną swoim członkom.
2. Ochrona prawna polega w szczególności na zapewnieniu członkom Związku obsługi prawnej lub na pokryciu w całości lub części kosztów obsługi prawnej – w ich indywidualnych sprawach.

§ 132

W celu zapewnienia ochrony prawnej tworzy się Fundusz Prawny.

§ 133

1. Tworzy się Radę Funduszu Prawnego.
2. Rada Funduszu Prawnego jest dysponentem Funduszu Prawnego.
3. Rada Funduszu Prawnego decyduje o udzielaniu i cofaniu pomocy prawnej.
4. Członków Rady Funduszu Prawnego powołuje i odwołuje Zarząd Główny w ustalonej przez siebie liczbie i czasie.
5. Zarząd Główny uchwała regulamin działania Rady Funduszu Prawnego. Regulamin określa w szczególności zasady postępowania, gospodarki finansowej, sprawozdawczości oraz udzielania i cofania pomocy prawnej.

§ 134

1. Pomoc prawna jest udzielana na pisemny wniosek zainteresowanego.
2. Rada Funduszu Prawnego wydaje decyzje w trybie i terminie przewidzianym w regulaminie działania.
3. Od decyzji o odmowie przyznania pomocy prawnej albo o cofnięciu pomocy prawnej zainteresowanemu przysługuje odwołanie do Zarządu Głównego w trybie i terminie przewidzianym w regulaminie działania.
4. Zarząd Główny wydaje decyzję w terminie 1 miesiąca od wpłynięcia odwołania.

§ 135

Pomocą prawną nie mogą zostać objęte spory członków Związku dotyczące poprzednich miejsc zatrudnienia innych niż Straż Graniczna.

ROZDZIAŁ X ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKU

§ 136

1. Majątek Związku pochodzi z:
 - 1) składek członkowskich,
 - 2) darowizn, zapisów, dotacji,
 - 3) dochodów z majątku związku;
 - 4) dochodów z działalności gospodarczej – w przypadku podjęcia decyzji o jej podjęciu,
 - 5) dochodów z innej działalności statutowej.
2. Majątek Związku służy realizacji działalności statutowej.
3. Dysponentem majątku są organy Związku w ramach przysługujących im uprawnień.
4. W sprawach przekraczających zakres zwykłego zarządu wymagana jest uchwała właściwego organu Związku.

§ 137

1. Jednostkom organizacyjnym Związku przysługuje prawo tworzenia funduszy celowych. Decyzję o utworzeniu funduszu, dysponowaniu jego majątkiem, likwidacji

i przeznaczeniu majątku po zlikwidowanym funduszu podejmuje właściwy organ wykonawczy.

2. Fundusz celowy tworzy się poprzez wyodrębnienie części majątku Związku.

§ 138

1. Gospodarka finansowa Związku jest jawna.
2. Budżet jednostki organizacyjnej Związku i jego wykonanie są jawne dla członków Związku funkcjonujących w ramach tej jednostki oraz członków jednostek hierarchicznie nadrzędnych oraz podległych.
3. Prawo do wglądu w dokumentację finansową jednostki organizacyjnej mają członkowie organu będącego dysponentem budżetu, osoby przez nie upoważnione oraz członkowie właściwej Komisji Rewizyjnej.
4. Odpowiedzialność za prawidłowe zarządzanie majątkiem Związku ponoszą osoby uprawnione do dysponowania majątkiem.

ROZDZIAŁ XI ZASADY UCHWALANIA I ZMIANY STATUTU

§ 139

Zmiana Statutu następuje w formie uchwały. Uchwałę w przedmiocie zmiany Statutu podejmuje się zwykłą większością głosów w obecności co najmniej $\frac{1}{2}$ liczby delegatów obecnych na posiedzeniu.

§ 140

1. Wnioski w przedmiocie zmiany Statutu składa się na Krajowym Zjeździe Delegatów. Mogą być one składane przez:
 - 1) co najmniej 20 delegatów;
 - 2) komisję statutową.
2. Wniosek, o którym mowa w § 140 ust. 1 pkt 1 Statutu musi zostać przyjęty zwykłą większością głosów w obecności co najmniej $\frac{1}{2}$ liczby delegatów obecnych na posiedzeniu.
3. Wniosek w przedmiocie zmiany Statutu należy przedstawić wraz z proponowanymi zmianami Statutu.

§ 141

1. W skład komisji statutowej mogą wchodzić przedstawiciele wszystkich jednostek organizacyjnych Związku. Przedstawicieli wybiera Zarząd Główny.
2. Do zadań komisji statutowej należy:
 - 1) opracowanie projektu zmian Statutu;
 - 2) przekazanie projektu zmian Statutu Zarządom Oddziałowym;

§ 142

1. Zarządy Oddziałowe mają prawo w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu zmian Statutu opracowanego przez Komisję Statutową do zgłaszania co do niego wszystkich uwag lub wniosków.
2. Niezgłoszenie uwag, zastrzeżeń lub wniosków w terminie powoduje wygaśnięcie przysługujących praw, o których mowa w § 142 ust. 1 Statutu.
3. Komisja Statutowa po terminie na zgłoszenie uwag lub wniosków przez Zarządy Oddziałowe, określonym w § 142 ust. 1 Statutu zwołuje posiedzenie, na którym przyjmuje lub odrzuca zgłoszone uwagi lub wnioski oraz ustala ostateczne brzmienie projektu zmian Statutu, który przedstawiany jest na Krajowym Zebraniu Delegatów.
4. W przypadku nieprzedstawienia przez Zarządy Oddziałowe uwag lub wniosków w terminie, o którym mowa w § 142 ust. 1 Statutu bądź odrzucenia uwag lub wniosków przez Komisję Statutową, o którym mowa w § 142 ust. 3 Statutu niemożliwe jest składanie wniosków w przedmiocie wprowadzenia jakichkolwiek zmian do projektu Statutu podczas Krajowego Zebrania Delegatów, na którym projekt Statutu jest przedkładany.

ROZDZIAŁ XII SPOSÓB ROZWIĄZANIA ZWIĄZKU I LIKWIDACJI JEGO MAJĄTKU

§ 143

1. Rozwiązanie Związku następuje w drodze uchwały o rozwiązaniu Związku, którą podejmuje się w drodze referendum.
2. W referendum mogą wziąć udział wszyscy członkowie Związku posiadający prawo głosu.
3. Uchwałę o rozwiązaniu Związku podejmuje się większością 60% głosów członków Związku.
4. Decyzję o przeprowadzeniu referendum podejmuje Krajowy Zjazd Delegatów zwykłą większością głosów w obecności więcej niż połowy uprawnionych do głosowania.
5. Uchwała o rozwiązaniu Związku określa:
 - 1) zasady przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego;
 - 2) skład Komisji Likwidacyjnej;
 - 3) sposób podziału i przeznaczenia majątku Związku.
6. Czynności związane z przeprowadzeniem likwidacji podejmuje Komisja Likwidacyjna.

ROZDZIAŁ XIII
PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

§ 144

1. Członkowie organów Związku wybrani na podstawie dotychczas obowiązującego Statutu pełnią swoje funkcje do zakończenia kadencji.
2. Dotychczasowe regulacje wewnątrzwiązkowe wydane na podstawie dotychczas obowiązującego Statutu zachowują moc do czasu wydania nowych regulacji wewnątrzwiązkowych, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od dnia zarejestrowania statutu.
3. Nazwy jednostek organizacyjnych Związku wprowadzone niniejszym Statutem obowiązują do czasu wejścia w życie niniejszego Statutu. Organy Związku mogą posługiwać się dotychczasowymi pieczęciami oraz nazwami, jeśli nie uległy one zmianie.
4. Postępowania wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszego Statutu toczą się według postanowień dotychczas obowiązującego Statutu.